

Varsinais-Suomen
strategia

2040+

Versio 1, 29.4.2026

Toteuttamissuunnitelma

2026-2029



SISÄLLYS

VARSINAIS-SUOMEN STRATEGIAN 2040+ TOTEUTTAMISSUUNNITELMA	3		
1. JULKILAUSUMA	4		
2. TOIMET TAVOITTEIDEN TOTEUTTAMISEKSI	5		
1. Varsinaissuomalaiset yritykset investoivat ja kansainvälistyvät rohkeasti.	7		
2. Varsinais-Suomessa entistä useampi pk- yritys tekee tuotekehitystä ja T&K-menot nousevat miljardiin euroon vuodessa.	8		
3. Varsinais-Suomi on datavetoisen ja uusia datateknologioita hyödyntävän luovan ja vastuullisen liiketoiminnan edelläkävijä.	9		
4. Varsinais-Suomi nousee keskeiseksi puolustus- ja kaksikäyttöteknologioiden kehittäjäksi Suomessa.	10		
5. Varsinais-Suomessa on käynnistynyt useita uusia vihreän ja puhtaan siirtymän hankkeita, joiden energian saanti on varmistettu.	11		
6. Varsinais-Suomessa kiertotalouteen siirtyminen on vähentänyt luonnonvarojen käyttöä, ja päästöjen määrä on laskenut merkittävästi.	12		
7. Kestävä ruoan tuotanto on Varsinais-Suomessa kannattavaa, ja ruoan jalostusaste on noussut.	14		
8. Yritysten ja investoijien on sujuvaa sijoittua Varsinais-Suomeen.	16		
9. Mielekkäät työmahdollisuudet houkuttelevat osaajia maakuntaan.	17		
10. Varsinais-Suomen korkeakoulut ja ammatilliset oppilaitokset ovat Suomen vetovoimaisimpia.	18		
11. Yhteydet Varsinais-Suomesta länteen ovat Suomen kansainvälisen liikenteen ja huoltovarmuuden ytimessä.	19		
12. Varsinais-Suomi on ainutlaatuisen myönteisesti erottuva.	21		
13. Saaristo ja Varsinais-Suomen luonto- ja kulttuurikohteet ovat Suomen vetovoimaisin kestävän matkailun kokonaisuus.	22		
14. Varsinais-Suomi on sivistysmaakunta, jossa arvostetaan koulutusta sekä elinikäistä että jatkuvaa oppimista.	24		
15. Varsinais-Suomen oppilaitoksista valmistuneet jäävät ja työllistyvät maakuntaan.	25		
16. Varsinais-Suomessa voidaan hyvin.	26		
17. Varsinais-Suomessa varautuminen ja keskinäinen luottamus vahvistavat maakunnan turvallisuutta.	27		
18. Varsinais-Suomessa elinympäristöt tukevat hyvää elämää.	28		
19. Lähijunaliikenne on toimivien matkaketjujen perusta Varsinais-Suomessa.	29		
20. Saaristomeren tila paranee tehokkaiden toimien ansiosta.	30		
21. Varsinais-Suomessa luonnon itseisarvo on tunnustettu ja luonnon monimuotoisuus vahvistuu.	32		
22. Varsinais-Suomessa on Suomen parhaat kulttuuripalvelut ja lumoavimmat kulttuuriympäristöt.	34		
23. ÄES: Merelliset ratkaisut	36		
24. ÄES: Ruokainnovaatiot ja ruokaturva	37		
25. ÄES: Vaativat terveystratkaisut	38		
26. ÄES: Älykkäät ratkaisut	40		
27. ÄES: Talouden kestävyys siirtymä	41		
4. VARSINAIS-SUOMEN KEHITTÄJÄFOORUMI	42		

VARSINAIS-SUOMEN STRATEGIAN 2040+ TOTEUTTAMISSUUNNITELMA

Varsinais-Suomen strategia 2040+ kuvaa maakunnan tulevaisuuden tahtotilan ja on yhteistyömme perusta. Se koostuu pitkän tähtäimen visio-osasta sekä nelivuotiskaudelle rakennetuista maakuntaohjelmasta ja innovaatio-ohjelmasta. Strategian mukaisesti vahvistamme Varsinais-Suomen roolia yhteyksien rakentajana: iso visiomme on kiinnittää koko Suomi länteen.

Varsinais-Suomen strategian 2040+ toteuttamissuunnitelma vuosille 2026–2029 on yhteistyön elävä asiakirja. Se kertoo, miten maakunnan strategiaa toteutetaan, toimii Varsinais-Suomen kehittäjäfoorumin verkostoille organisoimien työkaluna ja työn vauhdittajana, tekee varsinais-suomalaisien organisaatioiden sitoutumisen ja tekemisen näkyväksi, ja toimii ohjausvälineenä työtä koordinoivan Varsinais-Suomen liiton luottamushenkilöille ja johdolle.

Toteuttamissuunnitelma koostuu kolmesta osiosta. Ensimmäinen, Julkilausumat-luku kertoo yli kuudenkymmenen varsinaissuomalaisten organisaation sitoutumisesta strategian tavoitteisiin. Toinen, Toimet tavoitteiden toteuttamiseksi-luku, kertoo miten Varsinais-Suomen kehittäjäfoorumin verkostot toteuttavat strategian tavoitteita ja toimenpiteitä. Kolmas luku kuvaa, miten me toimimme yhdessä, ja mistä Varsinais-Suomen kehittäjäfoorumissa on kyse.

Toteuttamissuunnitelmaa päivitetään säännöllisesti. Se toimii myös strategisen työn seurannan ja arvioinnin välineenä.

Varsinais-Suomi on yhteyksien rakentaja, joka kiinnittää Suomen länteen

Visio 2040+

Kärkitavoitteet 2040

Kestävästi elinvoimainen Varsinais-Suomi	Ainutlaatuisen houkutteleva Varsinais-Suomi	Varsinais-Suomi sinua varten
---	--	-------------------------------------

Maakuntaohjelman 2026–2029 tavoitteet

Kestävästi kasvu-hakuinen yritystoiminta	Yrittäjä- ja osaajamyönteisyys	Osaava kansalaisuus
Edistykselliset murrosteknologiat	Toimivat ja kilpailukykyiset liikenneyhteydet	Hyvinvointi ja hyvä elämä
Kestävä ruoka- ja resurssitalous	Erottuvat elämyspalvelut ja kulttuuritoiminta	Monimuotoinen luonto ja yhteinen kulttuuriympäristö

Älykkään erikoistumisen 2026–2029 painopisteet

- Meselliset ratkaisut
- Ruoka-innovaatiot ja ruokaturva
- Vaativat terveysratkaisut
- Älykkäät ratkaisut
- Talouden kestävyys siirtymä

Läpileikkaavat teemat

**Kestävä talous ja kilpailukyky
Luonto ja puhdas siirtymä
Resilienssi ja turvallisuus
Uudistumiskyky ja tulevaisuusvalmius**

Arvot VASTUULLISUUS / SAAVUTETTAVUUS / UTELIAISUUS / LUOTTAMUS

1. JULKILAUSUMAT

Varsinais-Suomen strategia 2040+ ja sen tavoitteet elinvoimaisesta, vetovoimaisesta ja pitovoimaisesta Varsinais-Suomesta toteutuvat varsinaissuomalaisten toimijoitten laajalla ja monipuolisella yhteistyöllä. Näitä tavoitteita toteuttamaan on ilmoittautunut jo yli 60 organisaatiota!

Julkinen yhteinen sitoutuminen vahvistaa Varsinais-Suomen toimijakentän näkyvyyttä niin alueellisesti, kansallisesti kuin kansainvälisestikin. Omin sanoin muotoilluissa julkilausumissaan varsinaissuomalaiset avaintoimijat näkyvästi ovat sitoutuneet yhteisiin tavoitteisiin ja kuvaavat omaa rooliansa niiden edistämisessä. Julkilausumat ovat organisaatioiden johtoryhmien käsittelemiä ja hyväksymiä, ja niiden teemat kattavat strategian koko tavoitekentän. Uusia kierroksia julkilausuman tekemiseksi avataan säännöllisesti.

Kiitos, että olette mukana!

Tutustu julkilausumiin kokonaisuudessaan verkkosivuiltamme: varsinais-suomi.fi/julkilausumat.

Ammattiopisto Spesia
Aura
Bioname Oy
Business Turku
Eläkeliiton Varsinais-Suomen piiri ry
Elävän kulttuurin Koroinen ry
Kustavi
Laitila
Lasten ja nuorten osaamiskeskus
Leader I samma båt rf - samassa veneessä ry
Leader Ravakka ry
Leader Varsin Hyvä ry
Leader Varsinais-Suomen jokivarsikumppanit ry
Leader Ykkösakseli ry
Liedon Eläkkeensaajat
Lieto
Liikkeenjohdon konsultit LJK ry - Konsulter i företagsledning LJK rf
Livia
Loimaan kaupunki
Lounais-Suomen elinvoimakeskus
Lounaistieto
MAL-seutuyhteistyö
Marttila
Masku
MTK-Varsinais-Suomi
Naantali
Nousiainen
Nuorten yrittäjyys ja talous NYT ry
Oripää
Paimio
Parainen
Pro Agria Länsi-Suomi
Pöytyä

Raisio
Raseko
Rusko
Saaristomeren biosfäärialue
SAK Turun aluetoimisto
Salo
Salon seudun koulutuskuntayhtymä
Sauvo
Somero
SPR Varsinais-Suomen piiri ry
Taivassalo
Terveyskampus
Tukenasi ry
Turku
Turku Biomaging
Turku Energia
Turun ammatti-instituutti
Turun ammattikorkeakoulu
Turun kauppakamari
Turun kaupunginmuseo
Turun työllisyysalue
Turun yliopisto
Turun yliopiston ylioppilaskunta
Ukipolis
Uusikaupunki
Valonia
Varha
Varsinais-Suomen Kylät ry
Varsinais-Suomen liitto
Varsinais-Suomen Yrittäjät
Vehmaa
Visit Turku Archipelago
Åbo Akademi



2. TOIMET TAVOITTEIDEN TOTEUTTAMISEKSI

Varsinais-Suomen strategiassa 2040+ on ohjelmakaudelle 2026–2029 kirjattu 22 maakunnan elinvoimaa, vetovoimaa ja pitovoimaa vahvistavaa tavoitetta. Näitä toteutetaan ja seurataan erityisesti Varsinais-Suomen kehittäjäfoorumin verkostoissa. Verkostojen toimet muodostavat laajan ja monipuolisen esityksen yhteistyöstä ja tekevät samalla verkostojen työn näkyväksi.

Tässä luvussa esiteltävät toimet on koottu 20 maakunnalliselta verkostolta ja niiden asiantuntijoilta. Luku esittää tavoitteittain pääkohdat verkostokohtaisista toimista, erityistä vetovastuuta tavoitteen toteuttamiseksi ottavat organisaatiot, sekä avainkohderyhmiä.

Koostetta toimista päivitetään tarvittaessa, ja sen toteutusta arvioidaan vuosittain.

Kestävästi elinvoimainen Varsinais-Suomi	
Kestävästi kasvuhakuinen yritystoiminta	<ol style="list-style-type: none"> Varsinaissuomalaiset yritykset investoivat ja kansainvälistyivät rohkeasti. Varsinais-Suomessa entistä useampi pk-yritys tekee tuotekehitystä ja T&K-menot nousevat miljardiin euroon vuodessa.
Edistykselliset murrosteknologiat	<ol style="list-style-type: none"> Varsinais-Suomi on datavetoisen ja uusia datateknologioita hyödyntävän luovan ja vastuullisen liiketoiminnan edelläkävijä. Varsinais-Suomi nousee keskeiseksi puolustus- ja kaksikäyttökiteknologioiden kehittäjäksi Suomessa.
Kestävä ruoka- ja resurssitalous	<ol style="list-style-type: none"> Varsinais-Suomessa on käynnistynyt useita uusia vihreän ja puhtaan siirtymän hankkeita, joiden energian saanti on varmistettu. Varsinais-Suomessa kiertotalouteen siirtyminen on vähentänyt luonnonvarojen käyttöä, ja päästöjen määrä on laskenut merkittävästi. Kestävä ruoan tuotanto on Varsinais-Suomessa kannattavaa, ja ruoan jalostusaste on noussut.
Ainutlaatuisen houkutteleva Varsinais-Suomi	
Yrittäjä- ja osaaamyönteisyys	<ol style="list-style-type: none"> Yritysten ja investoijien on sujuvaa sijoittua Varsinais-Suomeen. Mielekkäät työmahdollisuudet houkuttelevat osajia maakuntaan. Varsinais-Suomen korkeakoulut ja ammatilliset oppilaitokset ovat Suomen vetovoimaisimpia.
Toimivat ja kilpailukykyiset liikenneyhteydet	<ol style="list-style-type: none"> Yhteydet Varsinais-Suomesta länteen ovat Suomen kansainvälisen liikenteen ja huoltovarmuuden ytimessä.

Erottuvat elämyspalvelut ja kulttuuritoiminta	<ol style="list-style-type: none"> Varsinais-Suomi on ainutlaatuisen myönteisesti erottuva. Saaristo ja Varsinais-Suomen luonto- ja kulttuurikohteet ovat Suomen vetovoimaisin kestävä matkailun kokonaisuus.
Varsinais-Suomi sinua varten	
Osaava kansalaisuus	<ol style="list-style-type: none"> Varsinais-Suomi on sivistysmaakunta, jossa arvostetaan koulutusta sekä elinikäistä että jatkuva oppimista. Varsinais-Suomen oppilaitoksista valmistuneet jäävät ja työllistyvät maakuntaan.
Hyvinvointi ja hyvä elämä	<ol style="list-style-type: none"> Varsinais-Suomessa voidaan hyvin. Varsinais-Suomessa varautuminen ja keskinäinen luottamus vahvistavat maakunnan turvallisuutta. Varsinais-Suomessa elinympäristöt tukevat hyvää elämää. Lähijunaliikenne on toimivien matkakettujen perusta Varsinais-Suomessa.
Monimuotoinen luonto ja yhteinen kulttuuriympäristö	<ol style="list-style-type: none"> Saaristomeren tila paranee tehokkaiden toimien ansiosta. Varsinais-Suomessa luonnon itseisarvo on tunnustettu ja luonnon monimuotoisuus vahvistuu. Varsinais-Suomessa on Suomen parhaat kulttuuripalvelut ja lumoavimmat kulttuuriympäristöt.

Verkostojen toimien jakautuminen tavoitteittain:

- Alueidenkäytön yhteistyöryhmä: tavoitteet 5, 6, 11, 13, 16, 18, 19, 20, 21, 22
- Avoimen tiedon verkosto: 3, ÄES 4
- Kiertotalousfoorumi: 5, 6, 7
- Kulttuuritoimikunta: 13, 16, 22
- Kulttuuriympäristötyöryhmä: 12, 13, 16, 17, 21, 22
- Liikennejärjestelmäsuunnitelman seurantaryhmä: 11, 13, 18, 19
- Lounais-Suomen metsäneuvosto: 2, 5, 6, 10, 11, 13, 20
- Lääke- ja terveysteknologiaryhmä: 2, ÄES 3
- Matkailufoorumi: 8, 11, 13, 22, ÄES 1, ÄES 4, ÄES 5
- Merialan asiantuntijaryhmä: ÄES 1
- MYR-elinkeinojaosto: 1, 2, 4, 8
- MYR-ilmastovastuujaosto: 5, 6, 7, 20, 21, 22
- MYR-järjestöjaosto: 12, 13, 14, 15, 16, 17, 20
- MYR-koulutusjaosto ja Ennakointiakatemiat: 1, 2, 9, 10, 14, 15, ÄES 1, ÄES 4, ÄES 5
- MYR-maaseutujaosto: 5, 6, 7, 13, 16, 17, 20, 21
- Ruokakehittäjien foorumi: 1, 2, 5, 6, 7, ÄES 2
- Saaristotoimikunta: 11, 13, 20
- Saaristomeri-ohjelma: 5, 6, 7, 20, 21
- Turun kauppakamarin valiokunnat: 1, 2, 3, 4, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 22

1. Varsinaissuomalaiset yritykset investoivat ja kansainvälistyvät rohkeasti.

MYR-ELINKEINOJAOSTO

Rakennamme maakunnallista startup-ohjelmaa ja -yhteisöä yhteistyössä Turku Startup Hubin ja seudullisten kehittämisskeskusten startup-toimintojen kanssa.

Olemme mukana kehittämässä maakunnallista liiketoiminnan kansainvälistymisen ohjelmaa TEAM-Finland-verkoston kautta.

MYR-KOULUTUSJAOSTO JA ENNAKOINTIAKATEMIA

Nostamme keskusteluun ja edistämme korkeakoulujen ja II asteen yhteistä startup-polkua ideasta kasvuun: keinona meillä ovat mm. yhteiset yrittäjyys- ja innovointikurssit/ mikro-osaamiset, ideointi- ja hackathontapahtumat sekä yrityshaasteet.

Vahvistamme esihautomo-, hautomo- ja mentorointikapasiteettia (IPR, tuotteistus, rahoitus, tiimin rakentaminen) ja opinnollistamme tekemistä (projektit, opinnäytteet, harjoittelut).

Kytkeydymme Team Finland- ja Europe Enterprise Network (EEN) -verkostojen ja alueellisten klustereiden markkinapilotteihin. Luodaan toimivat yhteydet oppilaitosten startup polun ja startup Hubin/Boost Turun ohjelmiin ja kansainvälisiin verkostoihin (sijoittajat, kumppanit). Varmistetaan yrittäjiksi aikoville selkeät palvelupolut ja jatkumo.

Nostamme keskusteluun ja edistämme oppilaitosverkoston ja yrityskehittäjien yhteisiä vientivalmius- ja kansainvälisen liiketoiminnan täsmäkoulutuksia (myynti/markkinatieto, sopimukset & IPR, logistiikka, rahoitus).

Teemme yrityslähtöisiä kansainvälisiä projekteja ja kokoamme monikulttuurisia tiimejä (opiskelijat + yritykset) sekä rakennamme sujuvia polkuja kansainvälisiin harjoitteluihin ja työelämäjaksoihin (Erasmus+, II aste ja korkeakoulut).

Tuemme yrityksiä kansainvälisessä rekrytoinnissa ja kansainvälisten osaajien hyödyntämisessä.

RUOKAKEHITTÄJIEN FOORUMI

Kehitämme Business Turun start up -palveluiden alle elintarvikeyritysten tarpeisiin räätälöidyn ohjelman, jonka keskiössä on TKI, kasvu ja kansainvälistyminen.

Osallistumme liiketoiminnan kansainvälistymisen ohjelman kehittämiseen ja varmistamme, että elintarviketoimialan näkökulmat huomioidaan.

Haemme yhteistyömahdollisuuksia kotimaisten ja kansainvälisten veturiyritysten kanssa.

TURUN KAUPPAKAMARIN VALIOKUNNAT

Edistämme maakunnallista yhteistyötä ja kestävien investointien ja tki-toiminnan vauhdittamista.

Vahvistamme vientiasiakirjoja ja neuvomme vientiasioissa.

Teemme vientijohtajakyselyä.

Edistämme kansainvälisiä yhteyksiä.

Verkostoissa toimia aktiivisesti toteuttavat mm.

Boost Turku
Business Turku
EEN Enterprise Europe Network
Invest in Salo
Livia
Novida
Raseko
Salon seudun koulutuskuntayhtymä
Turku Startup Hub
Turun Aikuiskoulutuskeskus
Turun ammatti-instituutti
Turun ammattikorkeakoulu
Turun yliopisto
Ukipolis
Yrityssalo
Yrkeshögskolan Novia
Åbo Akademi

Avainroolissa olevat toimijaryhmät

Yritykset

2. Varsinais-Suomessa entistä useampi pk- yritys tekee tuotekehitystä ja T&K-menot nousevat miljardiin euroon vuodessa.

MYR-KOULUTUSJAOSTO JA ENNAKOINTIAKATEMIA

Edistämme ajatusta ja mallia korkeakoulujen ja II asteen yhteisestä TKI-kiihdytyspolusta pk-yrityksille: 1) yhteisiä teemakohtaisia hakuklinikoita ja rahoitusvalmennusta, 2) yrityslähtöisiä pilotteja/living labeja (mm. meriteollisuus, matkailu, terveys), 3) opiskelija- ja henkilöstöressurssien kytkentää yritysten kehityshaasteisiin (projektit, opinnäytteet).

Edistämme maakunnassa ”yhden luukun” -toimintamallien kehittämistä yritysyhteistyölle (yhteinen kontaktipinta, matchmaking ja sopimusmallit). Otamme käyttöön yhteisen TKI-osaajapankin (opettajat/tutkijat/asiantuntijat) ja yhteiset infrastruktuurit (laboratoriot, simulaattorit, data-alustat) yritysten käyttöön. Teemme vuosittaisen TKI-teemakalenterin (yhteiset kutsut, demonäytöt, tulosfoorumit).

MYR-ELINKEINOJAOSTO

Kannustamme pk-yrityksiä (etenkin pieniä yrityksiä) mukaan TKI-toimintaan yhdessä yksityisten ja julkisten palvelutuottajien kanssa.

Tuomme toimijoita yhteen teeman äärelle yhdessä koulutusjaoston kanssa.

RUOKAKEHITTÄJIEN FOORUMI

Hyödynnämme yhteistä ruokakehittäjien foorumiamme ja varmistamme, että elintarviketoimialan TKI näkökulmat sisältyvät kattavasti TKI kasvuohjelman toteutukseen.

Vaikutamme kansallisiin ja kansainvälisiin rahoitusohjelmavalmisteluihin, jotta rahoitusta ohjattaisiin Varsinais-Suomen ruokasektorille tärkeisiin teemoihin ja niiden toteuttamiseen.

Hyödynnämme maaseutuyritysten kehittämistukea ja teemme laadukkaat kehittämissuunnitelmat.

LOUNAIS-SUOMEN METSÄNEUVOSTO

Jalkautamme luonnonvara-alan tutkimusta mm. erilaisten metsissä toteutettavien mallikohteiden avulla. Kohteet toteutetaan oppilaitosten havaintometsiin. Kohteita voidaan käyttää mallikohteina yrityksille suunnattavassa koulutuksessa ja osaamisen lisäämisessä sekä tutkintoon johtavassa ja korkeakoulutuksessa. Toimenpide toteuttaa Lounais-Suomen metsäohjelman 2026–2030 Lounais-Suomen metsäfoorumi -toimenpidettä ja useita muita toimenpiteitä.

LÄÄKE- JA TERVEYTEKNOLOGIARYHMÄ

Rakennamme TKI-toimintaa yhdessä valittujen teemojen ympärille. Näitä ovat mm. synteettinen terveysdata, kuvantaminen, immunologia, lasten ja nuorten liikunta ja terveys, naisten terveys, kvanttiteknologia, ja sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelujen kriisinkestävyys.

Haemme rahoitusta hankkeisiin, joilla osaamista voidaan vahvistaa, esim. Industrial-PhD-tyyppiset isot hankkeet yhdessä yritysten kanssa sekä FIRI-TKI-rahoitus.

Kutsumme toimijoita tilaisuuksiin laajasti ja yli raja-aitojen, jotta uuden löytäminen mahdollistuu.

TURUN KAUPPAKAMARIN VALIOKUNNAT

Toteutamme säännöllisesti tki-teemaan liittyviä kyselyjä.

Osallistumme aktiivisesti korkeakoulujen ja elinkeinoelämän yhteistyön kehittämiseen.

Verkostoissa toimia aktiivisesti toteuttavat mm.

Business Turku
Euro-Biolmaging
InFLAMES-lippulaiva
Livia
Lounais-Suomen elinvoimakeskus
Luonnonvarakeskus
Novia
Novida
Peimarin koulutuskuntayhtymä
Raseko
Salon seudun koulutuskuntayhtymä
Suomen metsäkeskus
Terveyskampus Turku
Turku Biolmaging
Turun aikuiskoulutuskeskus
Turun ammatti-instituutti
Turun ammattikorkeakoulu
Turun immunologiakeskus
Turun kauppakamari
Turun yliopisto
Ukipolis
Varha
VTT
Yrityssalo
Åbo Akademi

Avainroolissa olevat toimijaryhmät

Yritykset
Tutkimuslaitokset
Kehittäjäorganisaatiot

3. Varsinais-Suomi on datavetoisen ja uusia datateknologioita hyödyntävän luovan ja vastuullisen liiketoiminnan edelläkävijä.

AVOIMEN TIEDON VERKOSTO

Kehitämme avoimen datan laatua ja yhteentoimivuutta yhteistyössä verkoston toimijoiden ja kansallisten toimijoiden kanssa.

Kehitämme alustoja, rajapintoja ja palveluita, jotka tukevat datan hyödyntämistä ja tekoälyn käyttöönottoa hanketoiminnan kautta.

Parannamme dataosaamista kehittämällä Avoimen tiedon verkostoa ja jatkamalla Dataklubi-webinaareja.

Järjestämme avoimeen dataan ja paikkatietoon liittyviä tapahtumia ja kehitämme paikkatietodatan laatua Mapathon-tapahtumissa.

Teemme uusia tekoälyteknologioita hyödyntäviä hankeavauksia.

TURUN KAUPPAKAMARIN VALIOKUNNAT

Toteutamme (ICT-valiokunta) keväisin ict-kyselyn ja seminaarin.

Verkostoissa toimia aktiivisesti toteuttavat mm.

Lounaistieto
Turun ammattikorkeakoulu
Turun yliopisto

Avainroolissa olevat toimijaryhmät

Location Innovation Hub

4. Varsinais-Suomi nousee keskeiseksi puolustus- ja kaksikäyttöteknologioiden kehittäjäksi Suomessa.

MYR-ELINKEINOJAOSTO

Järjestämme yhteistapaamisia kaksikäyttömahdollisuuksien edistämiseksi.

Lisäämme tietoisuutta puolustushankintaväylistä ja edellytyksistä.

TURUN KAUPPAKAMARIN VALIOKUNNAT

Edesautamme alueemme yritysten pääsyä verkostoihin ja projekteihin, joissa varautumisesta ja huoltovarmuudesta tehdään uutta liiketoimintaa

Verkostoissa toimia
aktiivisesti toteuttavat mm.

Business Turku
Turun kauppakamari
Ukipolis
Yrityssalo

Avainroolissa olevat toimijaryhmät

Yritykset

5. Varsinais-Suomessa on käynnistynyt useita uusia vihreän ja puhtaan siirtymän hankkeita, joiden energian saanti on varmistettu.

SAARISTOMERI-OHJELMA

Pidämme eri toimijoiden, esim. kuntien, LVV:n ja yritysten kanssa käytävissä keskusteluissa vihreän siirtymän mahdolliset vesistövaikutukset esillä.

Tarjoamme asiantuntija-apua tarvittaessa.

Mahdollisuuksien mukaan osallistumme kuulemisiin ja yleisötilaisuuksiin.

Teemme laajaa edunvalvontatyötä sähköverkon pullonkaulojen poistamiseksi ja verkon kapasiteetin nostamiseksi sellaiselle tasolle, joka mahdollistaa uusien ja suunnitella olevien puhtaan siirtymän hankkeiden toteutumisen alueella. Puhtaan sähkön saatavuus edistää myös osaltaan Saaristomeren suojelua, sillä uudet hankkeet ovat vastuullisia ja meren tilaa tukevia tai parantavia.

MYR-MAASEUTUJAOSTO

Seuraamme vihreän energian infrastruktuurin kehitystä, teemme mahdollisesti lausuntoja ja tuomme esiin hanke-esimerkkejä.

LOUNAIS-SUOMEN METSÄNEUVOSTO

Järjestämme Metsät ja kaavoitus -yhteistyöpalaverin, jossa tarkastelukulmana ovat maakuntakaavoituksen ja yleiskaavoituksen vaikutukset metsien käyttöön, mukaan lukien vihreän energian infrastruktuuri.

MYR-ILMASTOVASTUUAOSTO

Toteutamme tutkimus- ja kehittämishankkeita sekä investointeja.

Tuomme toimijoita yhteen.

Teemme yhteistyössä edunvalvontaa ja hyödynnämme tietoa.

Markkinoimme yritysalueita kestäväälle liiketoiminnalle.

KIERTOTALOUSFOORUMI

Edistämme datan saatavuutta ja järjestelmien yhteensopivuutta.

Osallistumme alueidenkäytön suunnittelun osalta maakunta- ja kuntakaavoitukseen.

Olemme mukana kehittämässä Salon seudulla Lounapuistokiertotalouspuistoa ja -ekosysteemiä, sekä biokaasuekosysteemiä.

ALUEIDENKÄYTÖN YHTEISTYÖRYHMÄ

Edistämme vihreän energian hankkeita kaavoituksella, luvituksella ja suunnittelun ohjauksella sekä antamalla lausuntoja ja kannanottoja.

Maakunnan liitto ja kunnat ohjaavat ja edistävät aurinko ja tuulivoimaa, hajautettuja energiajärjestelmiä sekä siirtoyhteyksien rakentamista kaavoituksella, jossa arvioidaan hankkeiden vaikutukset monipuolisesti. Energiatuotantoa voidaan näin ohjata kestävien periaatteiden mukaisiksi. Konkreettisia toimia ovat tuuli- ja aurinkovoimaa mahdollistavat osayleiskaavat, siirtoyhteyksien kehittämiseen ja toteuttamiseen sekä vetytalouteen varautuminen alueidenkäytössä sekä hankkeiden sovittaminen olemassa olevaan infraan.

Verkostoissa toimia aktiivisesti toteuttavat mm.

Business Turku
Lounais-Suomen elinvoimakeskus
Saaristomeri-ohjelman pilottialueiden koordinaattorit
Salon kaupunki
Suomen metsäkeskus
Turun ammattikorkeakoulu
Turun kauppakamari
Valonia / Varsinais-Suomen liitto
Yrityssalo
Lupa- ja valvontavirasto
Varsinais-Suomen liitto

Avainroolissa olevat toimijaryhmät

Edunvalvontatoimijat
Energiayhtiöt
Korkeakoulut
Tiedonvälittäjät
Tutkimuslaitokset
Varsinais-Suomen kunnat

6. Varsinais-Suomessa kiertotalouteen siirtyminen on vähentänyt luonnonvarojen käyttöä, ja päästöjen määrä on laskenut merkittävästi.

RUOKAKEHITTÄJIEN FOORUMI

Kutsumme koolle keskusteluja erityisesti elintarviketuotannon sivuvirtojen hyödyntämisestä ja niiden tuomista liiketoimintamahdollisuuksista. Tavoitteenamme on käytännön pilotit ja demonstraatiot esimerkiksi volyyimiltään pienempien tai hajanaisten sivuvirtajakeiden hyödyntämiseen sekä vaihtoehtoisten biomateriaaliratkaisujen jatkokehittämiseen.

Edistämme kestävän viljelyn tutkimustiedon siirtoa maakuntarajat ylittävällä yhteistyöllä viljelijöiden tietämyksen ja osaamistason nostamiseksi.

Vahvistamme kierrätysravinteiden käyttöä maakunnan sisällä, teemme lantalinvestointeja.

MYR-MAASEUTUJAOSTO

Kehitämme ja pilotoimme ravinteiden kiertotalouden tuotantomenetelmiä keinoinamme 1. ravinnekiertokorvauksen aktivointi ja jalkautus Varsinais-Suomen alueelle ja 2. hyvien esimerkkien viestintä.

SAARISTOMERI-OHJELMA

Tuemme toimijoita hankkimaan resursseja, joilla ravinnevirtoja saadaan liikkeelle ja kiertämään. Tuemme toimijoita tekemään ravinne- ja materiaalivirroista sujuvaa ja kannattavaa. Yhtenä toimenpiteenämme on lantakonsulttikokeilu ja MTK-Varsinais-Suomen Maatilat mukaan Saaristomeri-ohjelmaan -hanke.

LOUNAIS-SUOMEN METSÄNEUVOSTO

Toteutamme Ilmastokestävyyttä Lounais-Suomen metsiin -kehittämishanketta. Hanke toteuttaa Lounais-Suomen metsäohjelmaa.

MYR-ILMASTOVASTUUAOSTO

Laajennamme materiaalien kierrätystä ja lajittelua, mm. pilotteja, synergioita, viestintää ja palveluiden laajentamista toteuttamalla.

Jatkamme kehittämishankkeiden toteuttamista. Organisaatiot toteuttavat ilmastoratkaisuja erityisesti energiankäyttöön ja -tuotantoon, liikkumiseen, kiinteistöihin, viherrakenteeseen, hankintoihin ja investointeihin liittyen Varsinais-Suomen ilmastotiekartan mukaisesti

Viestimme ilmastoratkaisuista muiden kannustamiseksi.

Toteutamme pilotteja ja kehittämishankkeita.

Verkostoissa toimia aktiivisesti toteuttavat mm.

Business Turku
Lounais-Suomen elinvoimakeskus
Lounais-Suomen jätehuolto
Lounavoima, Salo
Luonnonvarakeskus
Lupa- ja valvontavirasto
MTK-Varsinais-Suomi
ProAgria
Suomen metsäkeskus
Tiedepuisto, Turku
Turun ammattikorkeakoulu
Turun ekotori
Turun yliopisto
Valonia / Varsinais-Suomen liitto
Varsinais-Suomen liitto
Yrityssalo OY

Avainroolissa olevat toimijaryhmät

Alan yritykset
Jäteyhtiöt
Jätteen tuottajat
Kehittäjäorganisaatiot
Korkeakoulut
Neuvontaorganisaatiot
Tutkimuslaitokset
Varsinais-Suomen kunnat

KIERTOTALOUSFOORUMI

Edistämme yhteistyötä teknologian ja älykkäiden ratkaisuiden ja kiertotalouden käyttöönotossa.

Mahdollistamme pilotti ja – osaamisympäristöjä.

Kokoamme rakennusmateriaalien uudelleenkäytön edistämiseksi alueellisen yhteistyömallin (oppiminen muilta alueilta).

Hyödynnämme ja tuotamme infran kiertotalouden ratkaisuja ja yhteistyömalleja.

Tuemme yrityksiä kiertotaloutta estävien pullonkaulojen ratkaisemiseksi.

Laajennamme vastaanottoverkostoa helpottaaksemme uudelleenkäyttöön saattamista (uusien vastaanottomallin laajentaminen).

Varmistamme resurssit ja vaikutamme lainsäädännön pullonkaulojen purkamiseen materiaalien kierron toteutumiseksi.

Viestimme onnistuneista kiertotalouden esimerkeistä, kehittämme tilaajaosaamista ja hankintoja.

Tuomme ravinteiden kierron ratkaisuista puhumisen yhteyteen keskustelun energian saatavuudesta ja ratkaisujen soveltumisesta.

Lisäämme ymmärrystä ja viestintää kiertotaloudesta.

ALUEIDENKÄYTÖN YHTEISTYÖRYHMÄ

Viemme kiertotaloutta eteenpäin kokoamalla toimijoita yhteen hankkeisiin, verkostoihin ja konkreettisiin toimintaympäristöihin.

Kunnat mahdollistavat ja edistävät toimintaa sujuvalla luvituksella, sijoituspaikkojen etsimisellä sekä omilla hankkeilla ja hankinnoillaan, joissa hyödynnetään kiertotalousratkaisuja.

Kaavoituksella pyrimme ratkomaan mm. purkujätteen käsittelyyn soveltuvia sijainteja. Toimivia ratkaisuja ovat paikalliset mallit, kuten kierrätysmyymälä, joka samalla tukee työllistämistoimintaa, kauppakeskuksen yhteyteen sijoittuva ekotori, teolliset kiertotalouskeskittymät ja esim. Lounavoiman ekovoimalaitoksen ympäristön kiertotalouden yritysalueen kehittäminen sekä tapahtumat, joissa eri sektorit kohtaavat.

Edistämiseksi tarvitsemme jatkuvaa asian esillä pitämistä, tehokkaampaa tiedon kulkua ja organisoitumisen kehittämistä.

Ilmastopäästöjen vähentäminen näkyy kuntien arjessa kaavoituksena, liikenneratksuina ja energijärjestelmien uudistamisena.

Kaavojen yhteydessä selvitämme ilmastovaikutuksia ja pyrimme ilmastoviisaisiin ratkaisuihin. Kunnat laativat ilmasto-ohjelmia, kävelyn ja pyöräilyn kehittämissuunnitelmia ja kestävän metsänhoidon suunnitelmia.

Konkreettisia keinoja ovat joukkoliikenteen kehittäminen, uusiutuviin energialähteisiin siirtyminen kaupungin kiinteistöissä sekä yhdyskuntarakenteen tiivistäminen olemassa olevaa infraa hyödyntäen.

Osallistumme Ilmastovastuujaoston työhön ja hanketoimintaan.

7. Kestävä ruoan tuotanto on Varsinais-Suomessa kannattavaa, ja ruoan jalostusaste on noussut.

MYR-MAASEUTUJAOSTO

Viestimme monikanavaisesti Varsinais-Suomen ruokajärjestelmän vaikuttavuudesta ja kestävyyydestä.

Pilotoimme erilaisia tapoja paikallisen ruoan saamiseksi julkisiin ruokapalveluihin.

Tuemme uudistavan maatalouden tavoitetta. Keinojamme ovat 1. CAP27 /tulosperusteinen malli/NRPP ja 2. HiiliPelto -konseptin monistaminen ja skaalaaminen.

Kohdennamme maakunnan julkista rahoitusta ruokayrittäjien osaamisen kasvattamiseen sekä elintarvikeviennin edistämiseen.

Teemme systemaattista yhteistyötä alan oppilaitosten kanssa teemojen saamiseksi osaksi koulutusohjelmia.

RUOKAKEHITTÄJIEN FOORUMI

Kehitämme julkisten ruokapalveluhankintojen kriteereitä, jotta ne tukisivat kestävästä ruoantuotantoa.

Päivitämme vuokratilojen sopimuksia kestävyyttä tukeviksi.

Järjestämme tilavierailuja varsinaissuomalaisen ruoantuotannon arvostuksen lisäämiseksi.

Järjestämme tapahtumia lähiruoan käyttämisen lisäämiseksi ruokapalveluissa.

Kartoitamme jo käytössä olevat ratkaisut Varsinais-Suomessa ja niiden mahdollisuudet maatalouden edistämässä. Otamme laajasti käyttöön uudistavan maatalouden

ratkaisuja tarpeiden perusteella. Hyödynnämme jo tehtyjä kestävästä viljelyn tutkimuksia kivennäismailla, mm. viljelykiertoihin, erikoiskasveihin ja hiilen sidontaan liittyen.

Edistämme "uudistuva maatalous"-ajattelua. Selvitämme varsinaissuomalaisen maatalouden uudistumisen tarvetta ottaen huomioon viljelijöiden näkökulma sekä tunnistamme varsinaissuomalaisen maatalouden erityispiirteet.

Brändäämme ja mainostamme aluetta mallialueena. Hyödynnämme Carbon Action -verkostoa.

Edistämme yritysten TKI-toimintaan osallistumista järjestämällä TKI-osaamista tukevia tilaisuuksia ja kartoittamalla yritysten kehittämis- ja innovaatiotarpeita.

Edistämme voimakkaasti elintarvikeviennin alueella mm. innostamalla yrityksiä vientiponnisteluihin. Teemme tiivistä yhteistyötä Suomen elintarvikevientiyhdistys SUVI ry:n kanssa.

Rakennamme alueen omia elintarvikeviennin verkostoja ja teemme yhteistyötä vahvemmin esimerkiksi Ruotsiin ja Tanskaan.

Nostamme varsinaissuomalaisen ruoan arvostusta esimerkiksi markkinointi/mainoskampanjoilla, joilla lisätään paikallista ruokatietoutta.

Tarjoamme yrityksille vertaistukea, apuna mm. yritysverkoston/klusterin muodostaminen ja kehittäminen. Kasvatamme ja tuemme viljelijöiden osaamista ja resilienssiä vertaisoppimisen keinoin.

Verkostoissa toimia aktiivisesti toteuttavat mm.

Business Turku
Lounais-Suomen elinvoimakeskus
Luonnonvarakeskus
MTK-Varsinais-Suomi
Novida
ProAgraria
Pyhäjärvi-instituutti
Saaristomeri-ohjelman pilottialueet
Suomen kasvinviljelijät ry
Turun ammattikorkeakoulu
Turun kaupunki
Turun yliopisto
Valonia / Varsinais-Suomen liitto
Yrityssalo

Avainroolissa olevat toimijaryhmät

Hanketoimijat
Julkiset hankintayksiköt
Kehittämisorganisaatiot
Kehittämissyhtiöt
Korkeakoulut
Maanomistajat
Neuvontajärjestöt ja -organisaatiot
Oppilaitokset
Tuottajaorganisaatiot
Tutkimuslaitokset
Vaikuttajaorganisaatiot
Varsinais-Suomen kunnat
Yritykset

Kannustamme yrityksiä positiiviseen tulevaisuusajatteluun, esim. lisäämällä ymmärrystä tulevaisuuden kehittymisestä ja siitä, miten tulevaisuuteen pystytään vaikuttamaan, esim. ilmatoriskeihin liittyen.

Vahvistamme yritysten avainhenkilöiden ja yrittäjien yrittäjyysosaamista. Innostamme nuoria yrittäjiä toiminnan aloittamiseen, esim. yrittäjävalmentaminen jo opintojen aikana. Kannustamme maatalousyrittäjiä bisneksen rakentamiseen. Järjestämme esimerkiksi maatalousyrittäjien innovaatio- ja matchmaking-tapahtuma.

Edistämme yritysten tietoisuutta julkisen rahoituksen mahdollisuuksista ja velvoitteista.

SAARISTOMERI-OHJELMA

Käynnistämme alueella uudistavan maatalouden toimijoiden yhteistyön. Teemme uudistavan maatalouden hyödyt näkyväksi. Kytkeämme uudistavan maatalouden käytännöt osaksi kestävää maataloutta ja maatalouden vesiensuojelua.

Osana ohjelmatyötä lisäämme viljelijöiden osaamista (koulutuksia, tilaisuuksia, kohdennusaineistoja, pellonpien-narpäiviä jne) tukien kohdentamisessa ja toimenpiteiden vaikutuksista sekä kestäväen maatalouden että maatalouden vesiensuojelun näkökulmasta.

Tuemme ruokaketjun yritysten vesivastuullisuuden kehittymistä Saaristomeren valuma-alueella yritysyhteistyönä omassa kehittämishankkeessa.

KIERTOTALOUSFOORUMI

Lisäämme ymmärrystä ja tiedon saatavuutta kysynnästä tuotekehitystyön tueksi.

MYR-ILMASTOVASTUUAOSTO

Tuemme hankinta- ja ostokäyttäytymisellä varsinaissuomalaisista ruokaketjua.

Huolehdimme peltojen vesitaloudesta sekä peltomaan hiilinielun kasvusta.

Toteutamme tutkimus- ja kehityshankkeita.

Viestimme ruokaketjun asioista ja toteutamme yhteistyöllä edunvalvontaa.

8. Yritysten ja investoijien on sujuvaa sijoittua Varsinais-Suomeen.

MATKAILUFOORUMI

Vaikutamme siihen, että Suomen hallituksen tulevassa hallitusohjelmassa sitoudutaan kestävän ja vastuullisen matkailun kasvuohjelman laatimiseen. Tavoitteena on, että ohjelma vahvistaisi matkailuinvestointeja, kansainvälistä saavutettavuutta ja kestäväää kasvua koko Varsinais-Suomessa. Ohjelma kohdennettaisiin Varsinais-Suomen osalta erityisesti rannikko- ja saaristoalueille. Saariston osalta tavoitteemme on, että kasvuohjelman toimia kohdennettaisiin esimerkiksi merellisten matkailukohteiden kehittämiseen, Turun ja koko maakunnan kansainvälisen vetovoiman vahvistamiseen, kulttuuri-, luonto-, hyvinvointi-, ja tapahtumamatkailun kasvumahdollisuuksien tukemiseen.

MYR-ELINKEINOJAOSTO

Ohjaamme alueelle sijoittujat TEAM Finland -toimijoiden ja seutukuntien palveluihin.

TURUN KAUPPAKAMARIN VALIOKUNNAT

Edistämme säädösympäristön kehittämistä ja investointien sujuvoittamista muun muassa kyselyillä ja selvityksillä.

**Verkostoissa toimia
aktiivisesti toteuttavat mm.**

Turun kauppakamari
Turun kaupunki
Visit Turku Archipelago Oy
Varsinais-Suomen liitto

Avainroolissa olevat toimijaryhmät

Varsinais-Suomen kunnat

9. Mielekkäät työmahdollisuudet houkuttelevat osaajia maakuntaan.

MYR-KOULUTUSJAOSTO JA ENNAKOINTIAKATEMIA

Edistämme oppilaitosverkoston ja työelämätoimijoiden yhteisten kohtaamalojen toteuttamista. Keinojamme ovat: (1) harjoittelu- ja opinnäytepaikkojen maakunnallinen koonti, (2) nopeiden osaamispäivitysten (mikrokokonaisuudet) tarjotin osaajapula-aloille, (3) säännölliset rekry- ja osaamisfoorumit (2x/vuosi Turun ja lähiseutujen alueilla).

Edistämme toimintamalleja, joissa toteutuisivat työnantajien rekrytointi- ja perehdytyspaketit (kielituki, lupaprosessit, työyhteisövalmennus), opiskelijoille ja osaajille nopea polku työelämäprojekteihin ja ensimmäisiin työsopimuksiin. Rakennamme yhteisiä kampanjoita (Turku + seudut) sekä hyödynnämme alumniverkostoja.

Tiedottamisessa korostamme ajankohtaisen ja oikeellisen tiedon välittämistä rekrytoinnissa: työmarkkinatilanne, palkkaus, elämisen kustannukset.

Edistämme "Welcome & Settle" tyyppisten mallien toteuttamista: perhepalveluinfo, vertaistuki ja harrastus-/kulttuuripolut, työelämämentorit sekä kohtaamistilaisuudet. Kytkeämme mukaan opiskelijajärjestöt ja yritykset (buddy-toiminta).

Mielekkäiden työmahdollisuuksien lisäksi tiedottamisessa huomioimme kaikki alueen pitovoimaan liittyvät asiat.

TURUN KAUPPAKAMARIN VALIOKUNNAT

Edistämme monipuolista yritystoiminnan sijoittamista maakuntaan.

Tuemme nuorten ja kansainvälisten työntekijöiden integroimista työelämään.

Verkostoissa toimia aktiivisesti toteuttavat mm.

Novia
TE-palvelut
Turku Business Region
Turun kauppakamari
Ukipolis
Yrityssalo
Åbo Akademi

Avainroolissa olevat toimijaryhmät

Varsinais-Suomen kunnat
Opiskelijajärjestöt
Työllisyysalueet
Yritykset

10. Varsinais-Suomen korkeakoulut ja ammatilliset oppilaitokset ovat Suomen vetovoimaisimpia.

MYR-KOULUTUSJAOSTO JA ENNAKOINTIAKATEMIA

Vahvistamme selkeitä väyliä ammatillisesta koulutuksesta korkeakouluun, pääsääntöisesti ammattikorkeakouluun mutta myös yliopistoon. Lisäämme väylien tunnettuutta toisen asteen opiskelijoille.

Rakennamme myös aikuisille osaamispolkuja korkeakouluun ja teemme niitä tunnetuiksi mm. ohjauksen kautta. Lisäämme tietoisuutta niistä avoimen korkeakoulun opinnoista, joiden myötä saa hakukelpoisuuden tutkintoon.

Koordinoimme maakunnallisesti osaamisen kehittämistä, oppilaitosten yhteistyötä ja osaamisen tunnustamista. Toteutamme kansainvälistä markkinointia kokonaisuutena. Pyrimme saamaan isoja osaamisen kehittämisen tapahtumia alueelle, esim. Teknologiatiihain 2028. Teemme Varsinais-Suomea näkyväksi myönteisten uutisten kautta. (Koordinaation suunnittelu oppilaitosten kesken / koordinaattorin tarve). Kansainvälinen liikkuvuus ja opiskelijavaihdot ovat käytössä sekä ammatillisissa oppilaitoksissa että korkeakouluissa. Hyödynnämme vaihtoon meneviä ja tulevia opiskelijoita markkinointiyhteistyöhön esim. kärkialojen osalta. Vahvistamme opinto-ohjauksen yhteiskäytäntöjä, hyvinvointi- ja mielenterveyspalvelujen kytkentöjä, joustavia opinpolkuja (ristiinopiskelua, avoin AMK/YO), sekä työelämäintegroitua varhaisessa vaiheessa (projektit, yrityshaasteet).

Koordinoimme yhteiset rahoitusaloitteet ja kannanotot (OKM, TEM, EU): vuosittainen yhteinen rahoitusagenda ja yhteiset hakukonsortiot (esim. AES-painopisteitä hyödyn-täen). Nostamme alueen investoinnit ja osaajatarpeet (mm. meriklusteri) perusteluiksi. Vahvistamme ammatillisen koulutuksen mahdollisuuksia lisätä palvelualueiden käytännön innovaatioita. Kanavoimme uudelleen koulututtavia ja alan-vaihtajia TKI-projekteihin, ja yhdistämme tähän tutkimus- ja rahoitusymmärrystä. Tuemme oppilaitosten välistä innovaatiotyötä.

TURUN KAUPPAKAMARIN VALIOKUNNAT

Tuemme oppilaitosten työelämävalmiuksia sekä oppilaitosten ja yritysten välistä yhteistyötä.

LOUNAIS-SUOMEN METSÄNEUVOSTO

Toteutamme Lounais-Suomen metsäohjelmaan 2026-2030 kirjattua Töihin metsään! -kehittämishanketta.

Verkostoissa toimia aktiivisesti toteuttavat mm.

Ammattiopisto Livia
Novia
Peimarin koulutuskuntayhtymä
Turun ammattikorkeakoulu
Turun kauppakamari
Turun yliopisto
Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Varsinais-Suomen liitto
Åbo Akademi

Avainroolissa olevat toimijaryhmät

Varsinais-Suomen kunnat
Opiskelijakunnat
Yrityskehittäjät

11. Yhteydet Varsinais-Suomesta länteen ovat Suomen kansainvälisen liikenteen ja huoltovarmuuden ytimessä.

LIIKENNEJÄRJESTELMÄN SEURANTARYHMÄ

Teemme jatkuvaa liikennejärjestelmätyötä Varsinais-Suomen ja MAL-kaupunkiseudun tasoilla liikennejärjestelmäsuunnitelman toimenpiteiden mukaisesti. Logistiikan ja elinkeinoelämän kannalta keskitymme erityisesti E18 Turun kehätien ja satamayhteyksien parantamiseen, sekä valtateiden 8, 9 ja 10 ja kantatien 52 toimenpiteisiin.

Olemme mukana toteuttamassa Länsiradan osuuksia. Osallistumme Väyläviraston selvitykseen Turku-Tukholma kiinteän yhteyden kehittämisestä. Teemme edunvalvontaa kansallisesti ja EU-tasolla.

MATKAILUFOORUMI

Kokoamme alueen yhteisiä markkinointisisältöjä ja myyntitoimenpiteitä (kansainväliset kampanjat, reittituotteet): yhdistämme saariston, kulttuurin ja tapahtumat läntisiin yhteyksiin (laiva-juna-lento). Rakennamme yhteinen digialusta tai landing pagen ja kehitämme B2B-myyntiä (matkanjärjestäjät).

Tuotamme ”toimivat matkaketjut” -kehityspolun, johon kuuluu liityntäliikenne, opastus, pyörä- ja autopalvelut ja esteettömyys. Keskeistä on eri liikkumismuotojen toimiva yhdistäminen (esim. julkinen liikenne ja pyörämatkailu). Teemme pilotit (kesä- & talvisesongeille) ja kytkemme datan (kävijävirrat) päätöksentekoon. Vahvistamme matkailuyritysten roolia matkaketjujen kehittämisessä veturiyritysten avulla.

Käynnistämme vuoden 2026 aikana yhteisen valmisteluryhmän (Suomi–Ahvenanmaa–Ruotsi), jossa määritellään mm. matkailun ja huoltovarmuuden argumentit osana laajempaa kokonaisuutta, kerätään tarvittava aineisto ja sovitaan yhteiset edunvalvontatoimet. (Osa saaristoyhteistyötä ja eurooppalainen alueellisen yhteistyön yhteisö -prosessia European Grouping of Territorial Cooperation EGTC).

LOUNAIS-SUOMEN METSÄNEUVOSTO

Toteutamme Lounais-Suomen metsäohjelmaan 2026-2030 kirjattua Yksityistiet, sillat ja piennartasanteet kuntoon -kehittämishanketta.

SAARISTOTOIMIKUNTA

Olemme mukana kehittämässä saaristoliikennettä ja tiivistämässä liikenneyhteistyötä Ahvenanmaan ja Ruotsin suuntiin.

ALUEIDENKÄYTÖN YHTEISTYÖRYHMÄ

Kehitämme liikenneyhteyksiä ml. huoltovarmuutta pitkäjänteisesti kaavoittamalla, liikennejärjestelmäsuunnittelulla, investoinneilla ja edunvalvonnalla.

Työryhmän kunnat ajantasaistavat asemakaavoja ja varaa- vat alueita tie ja raideyhteyksille, tukevat elinkeinoelämän logistiikkatarpeita ja rahoittavat hankkeita. Lisäksi kunnat kehittävät paikallista liikenneverkkoa.

Verkostoissa toimia aktiivisesti toteuttavat mm.

Kaarinan kaupunki
Kemiönsaaren kunta
Lounais-Suomen elinvoimakeskus
Lupa- ja valvontavirasto
Länsiradan hankeyhtiö
MAL-kaupunkiseutu
Naantalin kaupunki
Paraisten kaupunki
Pohjoismainen saaristoyhteistyö
Raision kaupunki
Salon kaupunki
Turun satama
Suomen metsäkeskus
Traficom
Turun kauppakamari
Turun kaupunki
Uudenkaupungin kaupunki
Varsinais-Suomen liitto
Varsinais-Suomen Eurooppa-toimisto
Visit Turku Archipelago
Väylävirasto

Avainroolissa olevat toimijaryhmät

Ahvenanmaan maakuntahallitus
Liikenneoperaattorit
Saaristoyhteistyön kanavat
Turun Lentoaseman toimijat
Työllisyysalueet
Varsinais-Suomen kunnat
Visit Turku Archipelago -kumppanit
Yhdistykset
Yhteistyöverkostot Ruotsissa

Teemme tiivistä yhteistyötä valtion, kuntien ja Varsinais-Suomen liiton kesken valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävien väylien ja ratahankkeiden toteuttamiseksi. Käytännön toimia ovat valtatie ja ratahankkeiden edistäminen, satama alueiden kehittäminen ja lähijunaliikenteeseen varautuminen.

Laadimme MAL-kaupunkiseudulle kaupunkiseutusunnitelmaa 2050, jossa sovitetaan yhteen tulevaisuuden liikenteen ja maankäytön tarpeita.

Viemme Länsirataa eteenpäin erityisesti maankäytön ratkaisuille ja edunvalvonnalla. Länsirata hankkeen toteuttamiseen on valtuustotasolla sitouduttu. Varaudumme kaavoituksessa radan linjauksiin ja asemiin, ja paikallisjunaliikenteen mahdollisuuksia selvitämme samanaikaisesti. Tavoitteena on kytkeä hanke elinkeinoelämän, asumisen ja työssäkäynnin kehittämiseen.

Läntisen kiinteän yhteyden selvittäminen käynnistyy sen sisältyessä LJ-12 suunnitelmaan. Osallistamme yhteyteen tiivistä liittyviä kuntia.

TEN T valmistautuminen näkyy ennen kaikkea ennakointina, yhteistyön tiivistämisenä ja edunvalvontatyöhön osallistumisena.

Kunnat varmistavat osaltaan, että TEN-T verkon E-18 toteuttamista edellyttävät asemakaavat ovat voimassa.

TURUN KAUPPAKAMARIN VALIOKUNNAT

Toteutamme selvityksiä ja kyselyjä elinkeinoelämälle liikkuvuuteen ja saavutettavuuteen liittyen.

Tuemme Länsiradan edistymistä.

12. Varsinais-Suomi on ainutlaatuisen myönteisesti erottuva.

MYR-JÄRJESTÖJAOSTO

Tutustumme muiden maakuntien järjestöyhteistyön ryhmiin ja pidämme esillä varsinaissuomalaista järjestöyhteistyötä.

Huomiomme tavoitteen omassa viestinnässämme ja nostamme erityisesti järjestötyölle tärkeitä omaleimaisuuden teemoja - esimerkiksi kaksikielisyyttä, monipaikkaisuutta, monikulttuurisuutta, rikasta kulttuurielämää, kiertotaloutta ja kestävyystyötä - esiin uutiskirjeessämme ja tapahtumissamme.

KULTTUURIYMPÄRISTÖRYHMÄ

Laadimme Varsinais-Suomen kulttuuriympäristöohjelman.

TURUN KAUPPAKAMARIN VALIOKUNNAT

Jatkamme Varsinais-Suomen tulevaisuuskuvatyötä ja sen teeman "Lumovoimainen Varsinais-Suomi" eteenpäin viemistä.

Verkostoissa toimia aktiivisesti toteuttavat mm.

Lounais-Suomen elinvoimakeskus

Lupa- ja valvontavirasto

Varsinais-Suomen alueellinen vastuumuseo

Varsinais-Suomen liitto

13. Saaristo ja Varsinais-Suomen luonto- ja kulttuurikohteet ovat Suomen vetovoimaisin kestävä matkailun kokonaisuus.

MATKAILUFOORUMI

Tavoittelemme muutamien ”Saaristo ympäri vuoden” -kokonaisuuksien tuotteistamista (talvi- ja kevätseongit): yhteiset myyntikanavat, paketointi, hinnoittelu ja yritysryhmät. Kehitämme kylämatkailun mallia (yhteiset laatuksiteerit, opastus, saavutettavuus) rinnakkain ja yhdessä kaupunki-matkailun kanssa.

Koulutamme matkailu- ja elämystalouden osajia (esim. Turun AMK:n matkailu- ja wellnessliiketoiminnan tradenomikoulutus ja Humakin kulttuurituotanto). Pyrimme käynnistämään uusia hankkeita ja kumppanuuksia.

Edistämme pyörä -ja kylämatkailun yhteisiä kokonaisuuksia ja pyörämatkailun ”reitti-palvelu-data” -ohjelmaa: reittien parannuslistat ja ylläpitomalli, palveluverkoston kehitys (majoitus, huolto, kuljetus), sekä kansainvälinen markkinointi. Kytkeämme mukaan oppilaitosten projektit (digitaalinen opastus, datankeruu).

Kehitämme paikallista pyörämatkailua mm. koostamalla yhteen kunnissa jo olevia reitistöjä ja kehittämällä pyöräilyn olosuhteita konkreettisten kehitysehdotusten kautta (esim. Akselireitit, joiden ydinkunnat ovat Naantali, Masku, Sauvo, Salo).

Vahvistamme myös muiden luontoaktiiviteettien (mm. melonta, veneily, retkeily yms) ja ns. hitaan ja rauhallisen matkailun eri muotojen sekä ruokamatkailun kehittämistä

Yhteensovitamme kulttuuriympäristöjen hoitoa ja matkailua: yhteiset kohdekohtaiset kehittämissuunnitelmat (opastus, kävijävirrat, vastuullisuus), sekä tarinallistaminen ja

digitaaliset sisällöt . Haemme hankerahoitusta aikaisempien kulttuurimatkailun kehittämishankkeiden tulosten jalostamiseksi.

KULTTUURITOIMIKUNTA

Koordinoimme ja pyrimme tiivistämään tiedottamista ja markkinointia Varsinais-Suomen kunnissa tapahtuvista taide- ja kulttuuritapahtumista. Syvennämme yhteispohjoismaista yhteistyötä tutustumalla pohjoismaisten kumppaniverkoston toimintaan (opintovierailut) sekä kehittämällä uusia pohjoismaisia kumppanuuksia rahoitushauissa.

Seuraamme maakunnan kulttuuriympäristöjen tilaa ja pyrimme lisäämään kulttuuriympäristöjen vetovoimaisuutta. Pidämme esillä kulttuuriympäristöjen säilyttämisen merkitystä sekä pyrimme vaikuttamaan niiden säilyttämiseen ja kehittämiseen.

KULTTUURIYMPÄRISTÖTYÖRYHMÄ

Tarjoamme kulttuuriympäristöön liittyvää tietoa matkailualan toimijoiden käyttöön (Turun kaupunginmuseon digitaaliset aineistot käytettävissä, esim. raari.fi).

Edistämme perinnemaisemien hoitosopimusten syntymistä. Tavoittelemme muun muassa Paimionjokilaaksoon valtakunnallista maisemanhoitoaluetta. Varmistamme arvojen säilyminen kaavoituksen ja lausuntojen keinoin. Myönnämme avustuksia rakennusperinnön ja muinaisjäännösten hoitoon (Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen ja Museoviraston avustukset). Myönnämme vuosittain Varsinais-Suomen kulttuuriympäristöteko -palkinnon. Teemme maakunnallisen kulttuuriympäristöohjelman. Järjestämme vuosittain yhteistyössä seminaarin.

Verkostoissa toimia aktiivisesti toteuttavat mm.

Kulttuuria kunnissa -verkosto
Lounais-Suomen elinvoimakeskus
Lupa- ja valvontavirasto
Metsähallitus
Museovirasto
Pro Agria
Turun matkailuakatemia (Turku AMK, Humak, Novia YH, ÅA ja TY)
Ukipolis
Valonia
Varha
Varsinais-Suomen alueellinen vastuumuseo
Varsinais-Suomen Kylät ry
Varsinais-Suomen Leader-ryhmät
Varsinais-Suomen liitto
Visit Turku Archipelago
Yrityssalo

Avainroolissa olevat toimijaryhmät

Kulttuuriyrietykset
Kylätoiminta
Matkailuyrietykset
Museotoimijat
Tapahtumatoimijat
Varsinais-Suomen kunnat
Visit-toimijat
Yhdistykset

LIIKENNEJÄRJESTELMÄN SEURANTARYHMÄ

Edistämme Varsinais-Suomen liikennejärjestelmäsuunnitelman toimenpiteitä: 6.3. Toteutetaan kaupunkiseuduille ja taajamiin sekä lähekkäisten keskusten välille laadukkaat pyöräilyn pääreitit parantamalla nykyisiä väyliä ja poistamalla yhteyspuutteet. 7.11 Kehitetään Saariston ison ja pienen rengastien liikenneolosuhteita tukemaan matkailun, erityisesti pyörämatkailun kehittämisen edellytyksiä. 6.2 Parannetaan kaupunkien ja taajamien jalankulkuympäristöjen viihtyisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä.

MYR-MAASEUTUJAOSTO

Konseptoitimme kylämatkailua, kylä=brändi (vrt. Teijo). Kokoamme yhteen paikallisten yrittäjien ja kolmannen sektorin palvelut.

Tuemme ja kehitämme pyörämatkailuhankkeita. Sykronoimme nämä kylämatkailun kehittämiseen.

LOUNAIS-SUOMEN METSÄNEUVOSTO

Toteutamme Lounais-Suomen metsäohjelmaan 2026–2030 kirjattua VisitMetsä Lounais-Suomi -hanketta.

Saaristotoimikunta

Lisäämme yhteistyötä kuntien ja yritysten sekä myyntiorganisaatioiden välillä. Lisäämme tietoa investointien rahoitusmahdollisuuksista ja rahoituskanavien yhteispeliä.

Edistämme pyöräilyverkostojen ja reitistöverkostojen yhteistyötä julkisten toimijoiden (kunnat, elinvoimakeskukset) kanssa.

Olemme mukana tiivistämässä kuntien ja visit-organisaatioiden sekä VTA:n yhteistyötä markkinoinnissa. Tavoitteemme on lisätä myyntiosaamista erityisesti pienempien paikallisten matkailutoimijoiden keskuudessa.

SAARISTOTOIMIKUNTA

Lisäämme yhteistyötä kuntien ja yritysten sekä myyntiorganisaatioiden välillä. Lisäämme tietoa investointien rahoitusmahdollisuuksista ja rahoituskanavien yhteispeliä.

Edistämme pyöräilyverkostojen ja reitistöverkostojen yhteistyötä julkisten toimijoiden (kunnat, elinvoimakeskukset) kanssa.

Olemme mukana tiivistämässä kuntien ja visit-organisaatioiden sekä VTA:n yhteistyötä markkinoinnissa. Tavoitteemme on lisätä myyntiosaamista erityisesti pienempien paikallisten matkailutoimijoiden keskuudessa.

TURUN KAUPPAKAMARIN VALIOKUNNAT

Edistämme matkailu- ja elämysvaliokunnassa seudun matkailun kehittämistä, joka tuo elinvoimaa ja palveluita myös paikallisille yrityksille ja asukkaille.

ALUEIDENKÄYTÖN YHTEISTYÖRYHMÄ

Kunnat parantavat kevyen liikenteen väyliä, toteuttavat kävelyn ja pyöräilyn ohjelmia ja osallistuvat seudullisten reittikokonaisuuksien tunnettavuuden parantamiseen oman kunnan alueella.

Perusinfran ja pyöräilyreittien osalta Valtio ja kunnat parantavat yhdessä Saariston rengastien turvallisuutta.

Konkreettisia toimia ovat reittien rakentaminen, opastus ja matkailupalvelujen kytkeminen pyöräilyyn.

Kulttuuriympäristöjen säilymistä turvaamme ensisijaisesti kaavoituksella, suunnittelulla ja ohjauksella.

Kunnat huomioivat arvokkaat kohteet yleis- ja asemakaavoituksessa sekä rakennuslupaohjauksessa, ja viranomaiset tukevat työtä lausunnoilla, ohjelmilla ja valtionavustuksilla.

Käytännössä työ näkyy inventointeina ja selvityksinä, vastuumuseoyhteistyönä ja kohteiden aiempaa näkyvämpänä esiin tuomisena matkailussa markkinoinnilla.

Saaristolain päivitys pysyvän asumisen osalta mahdollistaa saaristokunnissa saaristokyltien kulttuuriympäristön elinvoiman vahvistamisen.

MYR-JÄRJESTÖJAOSTO

Tuemme yhdistyksiä löytämään yhteistyötapoja yritysten kanssa esimerkiksi kestävä matkailun piirissä mm. matkojen brändäämisessä. Keinojamme ovat esimerkiksi viestiminen matkailun mahdollisuuksista yhdistysten ja järjestöjen omissa verkostoissa.

14. Varsinais-Suomi on sivistysmaakunta, jossa arvostetaan koulutusta sekä elinikäistä että jatkuvaa oppimista.

MYR-KOULUTUSJAOSTO JA ENNAKOINTIAKATEMIA

Edistämme maakunnallisen ”perustaidot kuntoon” -yhteistyön vahvistumista (lukeminen, matematiikka, digiperusta): yhteiset täydennyskoulutukset opettajille, nivelvaiheiden tuki (perusopetus > II aste), sekä oppimisvaikeuksien varhainen tunnistaminen ja tuki. Kytkemme mukaan myös ruotsinkielisen koulutuspolun. Turvaamme myöhään (yli 15 v/yläkoulukäiset) maahantulleiden perustaidot ja jatko-opintojen valmiudet. Vahvistamme lahjakkaiden oppijoiden erikoistumisväyliä.

Päivitämme opetussuunnitelmia yhdessä yritysten kanssa. Käynnistämme mikrokokonaisuuksia ja vastaavia osajapuala-aloille (mm. meriteollisuus, matkailu) ja lisäämme opettajien työelämäjaksoja. Kehitämme Ennakointiakatemian ja Jatkuvan oppimisen ekosysteemityön työmuotoja. Vahvistamme yleissivistäviä ja työelämävalmiuksia tukevien aineiden (YTO-aineet) resursointia toisella asteella, jotta valmiudet jatko-opintoihin parantuvat. Huomioimme erityisesti maahanmuuttajataustaisten valmiuksien parantamisen. Varmistamme, että toiselta asteelta valmistuvalla on tutkinnon edellyttämä ammattitaito ja yleiset työelämätaidot jatko-opintoja varten. Kehitämme aikuisten perusopetusta vastaamaan maahanmuuttajataustaisten kielitaito- ja kielitaito- ja kantaväestön erityisen tuen tarpeita. Kehitämme tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta (TUVA-koulutus) tarvittavan osaamistason varmistamiseksi.

Koordinoimme ja toteutamme maakunnallisen jatkuvan oppimisen palveluverkkoa osana Jatkuvan oppimisen ekosysteemityötä: yhteinen koulutustarjotin (iltoina/verkossa), aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen

(AHOT), sekä ohjauspalvelut työikäiselle väestölle (ura- ja koulutusohjaus) ja myös kansainvälisille osaajille. Hyödynnämme mikrotutkintoja ja lyhytkoulutuksia. Parannamme työnantajien tietoa koulutus- ja oppisopimusten mahdollisuuksista. Kehitämme työpaikkaohjaajien koulutusta ja ohjausta koulutusmallien hyödyntämiseen. Selvitämme korkea-asteen oppisopimuksen mahdollisuuksia. Parannamme harjoittelumahdollisuuksia korkea-asteella. Lisäämme ammattilaisuuden ja asiantuntijuuden arvostusta osana oppilaitosten, korkeakoulujen ja yritysten yhteistyötä. Tuotamme jatkuvan oppimisen kokonaisuuksia, jotka nostavat väestön osaamis- ja koulutustasoa.

MYR-JÄRJESTÖJAOSTO

Pidämme esillä ja kehitämme järjestöjen roolia osaamisen vahvistamisen tukena. Esim. kulttuurijärjestöt tukevat empatiataitoja ja luovuutta tukevan taideopetussisällön saamista kouluihin.

Kutsumme järjestöjen ja koulutusorganisaatioiden edustajia koolle käymään rakenteellista keskustelua opintoja edistävän tuen järjestämisestä.

TURUN KAUPPAKAMARIN VALIOKUNNAT

Edistämme (koulutus- ja työvoimavalioikunta) aktiivisesti koulutuksen kehittämistä elinkeinoelämän tarpeiden mukaisesti.

Toteutamme kyselyitä, jotka selvittävät yritysten tarpeita.

Verkostoissa toimia aktiivisesti toteuttavat mm.

Business Turku
Meyer
Novia
Tukenasi ry
Ukipolis
Yrityssalo
Åbo Akademi

Avainroolissa olevat toimijaryhmät

Järjestöt
Koulutuksen II aste
Korkeakoulut
Matkailuyritykset
Opettajankoulutus
Työllisyysalueet
Vapaa sivistystyö

15. Varsinais-Suomen oppilaitoksista valmistuneet jäävät ja työllistyvät maakuntaan.

MYR-KOULUTUSJAOSTO JA ENNAKOINTIAKATEMIA

Edistämme maakunnallisten harjoittelupaikkapoolien luomista (meriklusteri, matkailu, sote/terveys, ICT): idealla yhteinen alusta, yhteiset pelisäännöt ja ohjausmallit työnantajille. Tavoitteena on lisätä paikkojen määrää ja laatua, sekä varmistaa pienille yrityksille kevyt osallistumismalli. Yritysten yhteisestä harjoittelupaikasta sopimista edistään teknologiaklusterin kokemusten kannustamana.

Edistämme ”ensimmäinen työpaikka” -tyyppisten sopimusmallien syntyä: työnantajille rekrytointikannusteet ja opinnäyte > työsopimus -polut, määräaikaiset trainee-ohjelmat ja julkisten organisaatioiden pilottipaikat. Parannamme vuoropuhelua harjoittelujen, oppisopimusten, koulutusso- pimusten ja työllistymisen yhteisestä tavoitteesta, jotta varmistetaan osaavan työvoiman saanti maakunnassa.

Edistämme ja vakiinnutamme: osaja- ja urapäivät, toimialakohtaiset speed dating -tilaisuudet, sekä yhteiset kehittämishaasteet kursseilla (case-oppiminen) Turku + seudut. Syvennämme yhteistyötä työelämäpalveluiden, oppilaitosten ja korkeakoulujen sekä yrittäjäjärjestöjen kesken jatkuvan oppimisen vahvistamiseksi. Osallistumme (oppilaitokset ja korkeakoulutus) vakiintuneisiin seudullisiin yritystapah- tumiin yhteistyössä (esim. alihankintamessut) ja viestimme niiden merkityksestä myös opiskelijoille.

Sovimme maakunnallisista nivelpoluista (II aste > AMK/YO/ YAMK) ja ristiinopiskelun käytännöistä (myös ruotsinkielinen sektori): yhteiset opintojaksot, hyväksiluvut ja ohjaus. Painotamme osaaajapula-aloja ja työelämäintegraatiota. Vahvistamme toisen asteen ammatillisella tutkinnolla siirtymistä korkeakoulutukseen koulutus- ja osaamista-

son nostamiseksi. Kehitämme osaamisen tunnistamista ja tiedottamista, jotta työelämässä jo olevat ammatillaiset hakeutuisivat korkea-asteen opintojen pariin työn ohessa.

MYR-JÄRJESTÖJAOSTO

Selvitämme mahdollisuuksia saada järjestöille taloudellista tukea harjoittelijoiden palkkaamiseen.

Viestimme harjoittelupaikkapoolin kokoamisesta uutiskir- jeen vastaanottajille.

Keskustelemme toiminnassamme jaoston jäsenjärjestö- jen tarpeista ja mahdollisuuksista harjoitteluihin liittyen ja tunnistamme mahdollisuuksia tarjota harjoittelupaikkoja

Teemme järjestöjä tutuiksi työnantajina esimerkiksi viesti- mällä aiheesta korkeakouluihin.

TURUN KAUPPAKAMARIN VALIOKUNNAT

Kannustamme yrityksiä työllistämään vastavalmistuneita.

Valiokunnat tapaavat säännöllisesti opiskelijoita.

Verkostoissa toimia aktiivisesti toteuttavat mm.

Novia
Turun ammattikorkeakoulu
Turun kauppakamari
Turun yliopisto
Ukipolis
Varha
Yrityssalo
Åbo Akademi

Avainroolissa olevat toimijaryhmät

Koulutuksen II aste
Korkeakoulut
Työllisyysalueet
Yritykset

16. Varsinais-Suomessa voidaan hyvin.

MYR-JÄRJESTÖJAOSTO

Jatkamme kuntayhteistyön tukemista - nyt jo järjestöt ovat haluttuja ja arvokkaita yhteistyökumppaneita kunnille.

Jatkamme järjestöyhteistyön ja sektorirajat ylittävän yhteistyön tukea.

Tuemme järjestökentän mahdollisuuksia avata yhteisöjään ja toimintaansa yhä useammille yhteisöllisyyden vahvistamiseksi.

Jaamme viestinnässämme toimivia yhteisöllisyyden vahvistamisen käytäntöjä järjestökentältä.

Levitämme tietoa monimuotoisen luonnon hyvinvointivaikutuksista ja saavutettavista luontoelämyksistä verkostojemme avulla.

KULTTUURITOIMIKUNTA

Selvitämme yhteisiä toimenpiteitä kulttuurihyvinvoinnin lisäämiseksi ja käytäntöjen yhdenmukaistamiseksi maakunnan alueella. Tiivistämme yhteistyötä Varhan kanssa.

Kehitämme palveluohjausta: tavoitteena saada ohjattua haavoittuvassa asemassa olevat henkilöt (esim. työttömät, mielenterveyskuntoutujat) tehokkaammat palvelun piiriin.

MYR- MAASEUTUJAOSTO

Lisäämme paikallista hyvinvointisuunnittelua kylätasolla ja kunnissa.

Lisäämme matalan kynnyksen toimintaa yhteisöllisissä tiloissa. Tuemme tilojen kunnostamista ja ylläpitoa. Edistämme kiinteistöjen uusiokäyttöä yhteisöllisessä käytössä.

Tuemme erilaisten reittien tekemistä ja kunnossapitoa.

ALUEIDENKÄYTÖN YHTEISTYÖRYHMÄ

Tuemme varsinaissuomalaisten luonto ja kulttuurihyvinvointia kehittämällä virkistysreitiverkostoa, parantamalla kulttuurikohteiden saavutettavuutta ja vahvistamalla kuntien tukea yhdistyksille, tapahtumille ja pienhankkeille.

Edistämme hyvinvointia suojelualueilla, luontoliikunnan hankkeilla, koululaisvierailuilla kulttuurikohteisiin ja aktiivisella vesiensuojelutyöllä. Kuntastrategiat, metsäohjelmat, LUMO työ ja luontoliikunnan suunnitelmat ja osallistava budjetointi ohjaavat reittien ja palvelujen kehittämistä.

Kehitämme korvauskeinoja maanomistajille, jotta uusia luonto ja kulttuurikohteita voidaan avata laajemman yleisön käyttöön.

TURUN KAUPPAKAMARIN VALIOKUNNAT

Teemme (hyvinvointi- ja terveysalan valiokunta) tiivistä yhteistyötä Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kanssa maakunnan hyvinvoinnin edistämiseksi.

Verkostoissa toimia aktiivisesti toteuttavat mm.

Lounais-Suomen elinvoimakeskus,
ympäristöyksikkö
Lupa- ja valvontavirasto
Pidä Saaristo Siistinä ry
Valonia
Varha
Varsinais-Suomen Leader-ryhmät
Varsinais-Suomen liitto

Avainroolissa olevat toimijaryhmät

Järjestöt ja yhdistykset
Kylätoiminta
Varsinais-Suomen kunnat

17. Varsinais-Suomessa varautuminen ja keskinäinen luottamus vahvistavat maakunnan turvallisuutta.

MYR- JÄRJESTÖJAOSTO

Viestimme viranomaisille ja muille varautumistyön koordinoijille järjestöjen oleellisesta roolista varautumissuunnitelmien tekemisessä, yleisesti varautumissuunnitelmista sekä käynnissä olevista varautumishankkeista.

Jatkamme aloitteellisesti kuntien kannustamista yhdistys- ja osallisuusohjelmien laatimiseen sekä demokratiakokeilujen toteuttamiseksi.

Huolehdimme siitä, että nuorilla on osallistumismahdollisuus jäsenyhteisöjemme toiminnassa. Tuomme nuorten ääntä esiin järjestöjaoston tapahtumissa, esimerkiksi Järjestöfoorumissa.

Jatkamme yhteistyötä maakunnan yhteistyöryhmän järjestöjaoston ja ilmastovastuujaoston välillä.

Viestimme mm. järjestökentän osaamisesta ilmastonmuutokseen varautumisessa, sekä reiluihin kestävyysmurroksiin ja asukastason toimintaan liittyen.

MYR-MAASEUTUJAOSTO

Osallistumme varautumissuunnitelmatyöhön seurannan, hanke-esimerkkien ja ajantasaisen tilannekuva muodostamisen, sekä viranomaistoiminnan kautta.

Tuemme ja lisäämme tietoisuutta paikallisen kestävyys- ja ilmastotyön mahdollisuuksista.

KULTTUURIYMPÄRISTÖTYÖRYHMÄ

Jaamme osaamistamme varautumissuunnitelmiin liittyen. Esimerkiksi Varsinais-Suomen alueellinen vastuumuseo on laatinut varautumissuunnitelman ja jakaa maakunnan museoille osaamistaan aiheesta, varmistaen siten kulttuuriperinnön säilymistä alueella.

Edistämme rakennusten uusiokäyttöä ja kiertotaloutta tietoa jakamalla ja ottamalla kantaa esimerkiksi lausuntojen kautta.

TURUN KAUPPAKAMARIN VALIOKUNNAT

Toteutamme varautumiskyselyjä yhteistyössä muiden kaupakamareiden kanssa.

Verkostoissa toimia aktiivisesti toteuttavat mm.

Lounais-Suomen elinvoimakeskus
Lupa- ja valvontavirasto
Varsinais-Suomen alueellinen vastuumuseo
Varsinais-Suomen Leader-ryhmät

Avainroolissa olevat toimijaryhmät

Kylätoiminta
Varsinais-Suomen kunnat
Yhteistoiminta-alueet

18. Varsinais-Suomessa elinympäristöt tukevat hyvää elämää.

LIIKENNEJÄRJESTELMÄN SEURANTARYHMÄ

Toteutamme Varsinais-Suomen liikennejärjestelmäsuunnitelman toimenpiteitä. Esimerkkinä mm:

- Kehitetään maakunnan laajuista joukkoliikennejärjestelmää ja sen matkaketjuja (toimenpiteet 4.1–4.11.)
- Kehitetään kävely- ja pyöräily-ympäristöjä ja -yhteyksiä (6.1.–6.3.).
- Huolehditaan tie- ja katuverkon kunnosta ja liikennöitävyydestä (5.1–5.3).
- Uudistetaan saaristoliikennettä (7.1–7.12)

Toteutamme Varsinais-Suomen liikennejärjestelmäsuunnitelman toimenpidettä 6.1 Ohjataan kaupunkien ja taajamien uudisrakentaminen jalankulku- ja joukkoliikennekaupungin alueille ja lähipalvelujen piiriin.

ALUEIDENKÄYTÖN YHTEISTYÖRYHMÄ

Edistämme toimenpiteitä arjen kaavoitus- ja infrapalvelutyöllä.

Poistamme arjen sujuvuutta heikentäviä tekijöitä tarkastelemalla asuinalueiden toimivuutta osana kaavoitusta ja hyvinvointisuunnittelua.

Arvioimme liikkumisen sujuvuutta, palvelujen saavutettavuutta ja ympäristön laatua sekä tunnistamme tekijät, jotka kuormittavat arkea.

Emme tyydy pelkkään tekniseen toimivuuteen, vaan varmistamme myös alueiden viihtyisyyden ja helppokäyttöisyyden.

Toteutamme käytännön parannuksia suunnitteluvaiheen tarkasteluista aina kaavoituksen ja infrastruktuurin kehittämistoimiin.

Vähennämme arjen siirtymistarvetta tiivistämällä yhdyskuntarakennetta ja vahvistamalla lähipalveluja.

Ohjaamme kehitystä yleis ja asemakaavoilla sekä palveluverkkosuunnittelulla, joissa varmistamme, että arjen palvelut sijoittuvat lähelle asukkaita.

Toteutamme käytännön toimia kehittämällä keskusta alueita, edistämällä täydennysrakentamista ja parantamalla kevyen liikenteen yhteyksiä.

Verkostoissa toimia aktiivisesti toteuttavat mm.

Lounais-Suomen elinvoimakeskus
Lupa- ja valvontavirasto
Traficom
Valonia
Varsinais-Suomen liitto
Väylävirasto

Avainroolissa olevat toimijaryhmät

Varsinais-Suomen kunnat

19. Lähijunaliikenne on toimivien matkaketjujen perusta Varsinais-Suomessa.

LIIKENNEJÄRJESTELMÄN SEURANTARYHMÄ

Jatkamme lähijunaliikenteeseen liittyvää yhteistyötä ja tarkentuvaa jatkosuunnittelua.

Toteutamme Varsinais-Suomen liikennejärjestelmäsuunnitelman toimenpidettä: 4.2. Tehdään tarvittavat jatkoselvitykset koko maakunnan ja eri joukkoliikennemuodot ja matkaketjut kattavan järjestelmäkokonaisuuden kehittämiseksi (junat ja bussit): yhteensovitus, organisointi, rahoitus, hankinta jne.

ALUEIDENKÄYTÖN YHTEISTYÖRYHMÄ

Edistämme lähijunaliikennettä selvityksillä, periaatepäätöksillä ja seudullisella yhteistyöllä.

Varmistamme hankkeen etenemisen tekemällä seisakevarauksia, tekemällä yhteistyötä Väyläviraston kanssa ja osallistamalla rahoitusratkaisujen valmisteluun.

Kehitämme joukkoliikennettä osana laajempaa liikennejärjestelmätyötä ja osallistamme käynnissä olevaan liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimiseen.

Kunnat tekevät paikallista liikkumisympäristösuunnittelua ja kehittävät palveluja tiiviissä yhteistyössä joukkoliikenneviranomaisten, ml. Fölin kanssa.

Konkreettisia toimia ovat liikennejärjestelmäsuunnitelmat, matkaketjujen yhteensovittaminen ja joukkoliikenteen huomioiminen suurten hankkeiden yhteydessä.

TURUN KAUPPAKAMARIN VALIOKUNNAT

Olemme mukana keskusteluissa lähijunaliikenteen kehittämisestä Turku-Toijala -radalle, Raision ja Naantalın suuntaan sekä Uuteenkaupunkiin.

Verkostoissa toimia aktiivisesti toteuttavat mm.

FÖLI

Lounais-Suomen elinvoimakeskus

Traficom

Valonia

Varsinais-Suomen liitto

Väylävirasto

Lupa- ja valvontavirasto

Avainroolissa olevat toimijaryhmät

Föli-kunnat

Radanvarsikunnat

Varsinais-Suomen kunnat

20. Saaristomeren tila paranee tehokkaiden toimien ansiosta.

SAARISTOMERI-OHJELMA

Tuemme alueen toimijoita saamaan lisää hankerahaa, jolla konkreettisia toimenpiteitä voidaan toteuttaa. Lisäämme kansalaisten, maanomistajien ja muiden alueen toimijoiden (yhdistykset, yritykset) tietoa ja osaamista vesien tilaan vaikuttavista toimista. Tuemme maanomistajia toteuttamaan toimenpiteitä omilla maillaan. Toteutamme vesienhallinnan ja vesiensuojelun rakenteita valuma-alueelle. Teemme laajasti yhteistyötä alueen toimijoiden kanssa, esim. alueen korkeakoulut, alueelliset ja paikalliset yhdistykset, alueen kunnat, maanomistajat.

Rakennamme ja ylläpidämme alueella verkostoja, joiden kautta lisäämme yhteistyötä ja osallistumista. Pilottialueilamme järjestämme avoimia tilaisuuksia, joihin voi osallistua. Tuotamme osana merenhoidon edistämistä materiaalia, jonka avulla asukkaat ja mökkiläiset voivat tehdä toimenpiteitä Saaristomeren hyväksi, viestimme näistä toimenpiteistä. Vesienhoidon edistäminen toteutuu EPO elinvoimakuksen kautta, sen kautta tehdään yhteistyötä. Sitoutamme ja osallistamme alueen yritykset tekemään Saaristomeri-työtä joko rahallisella tai teknologisella panostuksella.

Toteutamme monipuolista viestintää eri kohderyhmille: viestitään ratkaisusta, joilla Saaristomeren tilaan vaikutaan. Keskitymme toteutuksiin ja hyviin kokemuksiin, jotta toimijoiden arvostus kasvaa. Pidämme yllä Saaristomeren alueen erityisasemaa ja varmistamme, että alue on jatkosakin kirjattuna hallitusohjelmaan. Toimenpiteitä tehdään laajassa yhteistyössä.

Tuemme toimijoita hankkimaan resursseja, joilla ravinnevirtoja saadaan liikkeelle ja kiertämään. Tuemme toimijoita tekemään ravinne- ja materiaalivirroista sujuvaa ja kannattavaa. Yhtenä toimenpiteenä lantakonsulttikokeilu ja MTK-Varsinais-Suomen Maatilat mukaan Saaristomeri-ohjelmaan -hanke. Tuemme alueen toimijoita hakemaan ravinnekiertoa edistäviä avustuksia.

Edistetään Saaristomeren valuma-alueen kattavien yleis- ja toimenpidesuunnitelmien käyttöönottoa järjestämällä yleisötilaisuuksia ja ohjaamalla työhön resursseja.

Varmistamme kipsin levityksen jatkumisen osana ohjelmatyötä. Edistämme yhteistyötä ministeriöiden kanssa muiden maanparannusaineiden käyttöönottamiseksi mahdollisuuksien mukaan. Tiedotamme maanparannusaineiden hyödyistä.

Pilotoimme ravinnetietojen hyödyntämistä toimenpiteiden kohdentamiseksi ja parhaiden vaikutusten saamiseksi. Erillinen kokeilu osana Saaristomeri-ohjelmatyötä. Tuotetaan mittakaavoiltaan relevanttia ja resoluutioltaan tarkkaa suoraan hyödynnettävissä olevaa tietoa rannikkomerialueiden tyypeistä, tilasta ja kuormittuneisuudesta. Tiedon pohjalta voidaan kohdentaa ja seurata toimenpiteiden vaikutuksia. Tiedon käyttöönottoa edistetään kehittämällä työkaluja yhdessä alueen kuntien ympäristöviranomaisten kanssa (VOIMAKAS-hanke).

Verkostoissa toimia aktiivisesti toteuttavat mm.

Kemiönsaaren pilottialue
Lounais-Suomen elinvoimakeskus
Lounais-Suomen elinvoimakeskus, ympäristöyksikkö
Lounais-Suomen vesiensuojeluyhdistys
Lupa- ja valvontavirasto
MTK-Varsinais-Suomi
Paimionjokiyhdistys
Pidä saaristo siistinä ry
Pyhäjärvi-instituutti
Saaristomeri-ohjelman pilottialueet
Suomen metsäkeskus
Turun ammattikorkeakoulu
Turun kaupunkamari
Valonia
Varsinais-Suomen liitto

Avainroolissa olevat toimijaryhmät

Alueen viljelijät
Kalataloustoimijat
Kehittäjäorganisaatiot
Korkeakoulut
Kuntien ympäristövastuuhenkilöt
Maa- ja metsätalouden tuottaja- ja neuvontajärjestöt
Neuvontajärjestöt
Tutkimus- ja oppilaitokset
Tutkimuslaitokset
Varsinais-Suomen kunnat
Vesistökuunnostusverkoston toimijat
Viestintäverkostot
Yhdistykset
Yritykset

LOUNAIS-SUOMEN METSÄNEUVOSTO

Toteutamme Lounais-Suomen metsäohjelmaan 2026–2030 kirjattua Lounais-Suomen metsien vedet -hanketta.

MYR-JÄRJESTÖJAOSTO

Viestimme järjestöjen luomista, Saaristomerityön keinot asukkaiden saataville tuovista toimintatavoista.

SAARISTOTOIMIKUNTA

Viemme Saaristomerityötä kuntiin ja niissä toimiviin yhteisöihin; yhdistykset, seurakuntat.

MYR-ILMASTOVASTUJAOSTO

Jatkamme Saaristomeriohjelman toteuttamista sekä huolehdimme aiheeseen liittyvästä edunvalvonnasta ja resursseista.

Vahvistamme valuma-alueelähtöisiä toimia Saaristomeren tilan parantamiseksi.

Seuraamme ja tutkimme Saaristomerta ja tuotamme tietoa toimia varten.

Lisäämme konkreettisia osallistumisen mahdollisuuksia sekä viestintää.

Viestimme ja koulutamme eri tasoilla. Resurssomme seuranta- ja tutkimustiedon tuottamista.

Kannustamme Saaristomeren tilaa parantaviin toimiin.

ALUEIDENKÄYTÖN YHTEISTYÖRYHMÄ

Edistämme kunnissa työtä kaavoituksella, hulevesiohjelmilla ja -suunnitelmilla sekä hankkeilla ja teemme tiivistä yhteistyötä vesiensuojeluyhdistysten, Valonian ja muiden sidosryhmien kanssa.

Edistämme vesien hyvää tilaa myös valtakunnallisten ohjelmien ja koordinoinnin kautta: Saaristomeri ohjelma, merenhoidon toimenpideohjelma ja LUMO ohjelma ohjaavat työtä, jota toteutamme hankkeilla ja valtionavustuksilla.

Kunnat osallistuvat paikallisvesistöjen ennallistamis- ja kunnostustoimiin, rakentavat hulevesiratkaisuja ja parantavat jätevedenkäsittelyä.

Lisäämme Saaristomeri työn arvostusta viestinnällä ja asukkaiden osallistamisella.

Tiedotamme omista toimista ja tuemme paikallista ja alueellista näkyvyyttä.

Viranomaisina koordinoimme viestintää ohjelma ja hanke-työn osana.

Suunnittelussa vahvistamme vuorovaikutusta ja käymme keskustelua sidosryhmien kanssa.

Tarvitsemme näkyvyyttä ja keskustelua vaikuttavuuden lisäämiseksi.

Käytännön toimia ovat kaavoituksen vuorovaikutus, hanke-tiedotus, kampanjat ja järjestöyhteistyö.

MYR-MAASEUTUJAOSTO

Tuemme vesistöjen tilan parantamista mm. edistämällä 1. kokonaiskestäväen ruoantuotannon ja metsätalouden kehittämistä Varsinais-Suomessa, ja 2. yrityksiä aktivoimalla ja ratkaisujen tukemisella julkisella rahoituksella.

Osallistumme Saaristomeri-ohjelman seurantaan.

Edistämme ravinteidenkiertoa laatimalla prosessiin valituille lohkoille ja niiden valuma-alueille lohkokohtaisia hoitosuunnitelmia.

21. Varsinais-Suomessa luonnon itseisarvo on tunnustettu ja luonnon monimuotoisuus vahvistuu.

SAARISTOMERI-OHJELMA

Nostamme esiin vesiensuojelutoimien merkitystä luonnon hyvinvoinnin näkökulmasta. Autamme maanomistajia, asukkaita, mökkiläisiä ja muita alueen toimijoita tunnistamaan luontoarvoja ja toimenpiteiden monivaikutteisuus, joita parannetaan samalla, kun parannetaan vesien tilaa. Toteutuu viestinnän ja osaamisen kasvattamisen kautta samalla, kun maanomistajien kanssa neuvotellaan vesiensuojelu- ja hallintarakenteiden toimeenpanosta ja valuma-alue-suunnitelmien toimeenpanosta.

Erityisesti kuntien kanssa käytävät vesiensuojelukeskustelut tähtäävät siihen, että maankäytössä ja rakentamisessa huomioidaan niiden vesistövaikutukset. Tällä on suora kytkös laajemmin luontoarvojen huomioimiseen. Tuotamme objektiivista dataa maankäytön muutosten luontovaikutuksista, sekä tiedon pohjalta helposti tulkittavaa ja sovellettavaa tietoa.

MYR-MAASEUTUJAOSTO

Tuemme perinneympäristöjen kunnostamista. Lisäämme tietoisuutta arvokkaasta rakennuskannasta. Käyttö on parasta suojelua.

KULTTUURIYMPÄRISTÖTYÖRYHMÄ

Edistämme perinnemaisemien hoitosopimusten syntymistä. Tavoittelemme muun muassa Paimionjokilaaksoon valtakunnallista maisemanhoitoaluetta. Varmistamme arvojen säilyminen kaavoituksen ja lausuntojen keinoin. Myönnämme avustuksia rakennusperinnön ja muinaisjäännösten hoitoon (Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen ja Museoviraston avustukset). Myönnämme vuosittain Varsinais-Suomen kulttuuriympäristöteko -palkinnon. Teemme maakunnallisen kulttuuriympäristöohjelman. Järjestämme vuosittain yhteistyössä seminaarin.

ALUEIDENKÄYTÖN YHTEISTYÖRYHMÄ

Luontopositiivisuus on sisällytetty strategioihin sekä ilmastoto- ja LUMO-ohjelmiin. Työ näkyy konkreettisina ratkaisuina suunnittelussa. Huomioimme luontoarvot kaavoituksessa ja edistämme suojelua sekä ennallistamista. Kuntien esimerkillä vahvistamme asenteiden muutosta. Keinovalikoimaan kuuluvat hanketoiminta ja valtionavustukset, luontoalueiden vahvempi huomiointi, laidunnus maisemanhoidossa ja luonnon tuominen osaksi tiivistäkin ympäristöä,

Turvaamme maaseutumaisemaa ja perinneympäristöjä kaavoituksella ja rakentamisen ohjauksella. Vanhojen rakennusten purkamisintoa tulisi ohjata vahvemmin. Kunnat huomioivat arvokkaat alueet suunnittelussa, ja viranomaiset tukevat työtä mm. Helmi-ohjelman kautta. Käytännön toimia ovat maisemanhoitohankkeet, rakennusjärjestykset ja perinnebiotooppien hoito.

Arvioimme luontovaikutuksia osana kaavojen vaikutusten arviointia ja hankkeiden valmistelua.

Verkostoissa toimia aktiivisesti toteuttavat mm.

Lounais-Suomen elinvoimakeskus
Lounais-Suomen elinvoimakeskus, ympäristöyksikkö
Lupa- ja valvontavirasto
Metsähallitus
Museovirasto
Pidä saaristo siistinä ry
Pro Agria
Turun ammattikorkeakoulu
Valonia
Varsinais-Suomen alueellinen vastuumuseo
Varsinais-Suomen Leader-ryhmät
Varsinais-Suomen liitto

Avainroolissa olevat toimijaryhmät

Hanketoimijat
Järjestöt
Kehittämisisorganisaatiot
Kylätoiminta
Maanomistajat
Metsänomistajat
Rakennuttajat
Varsinais-Suomen kunnat
Vesistökuunnostusverkoston jäsenet
Yritykset

Etsimme vaihtoehtoisia ratkaisuja ja lieventäviä keinoja jo varhaisessa vaiheessa.

Maankäytön suunnittelussa pyrimme negatiivisten vaikutusten minimointiin.

Käytännön toimia ovat luontoselvitykset, muutokset kaavaratkaisuihin ja tarvittaessa kompensatiot.

MYR-ILMASTOVASTUUAOSTO

Vaikutamme rahoituksen jatkuvuuteen sekä kohdentamiin luontotoimiin.

Laadimme luonnon monimuotoisuusohjelman Varsinais-Suomelle. Kunnat toteuttavat ohjelman toimia omilla alueillaan.

Toteutamme tavoitetta edistäviä hankkeita ja konkreettisia monimuotoisuutta lisääviä toimia.

Toteutamme Lounais-Suomen metsäohjelmaa

Viestimme ja nostamme sille esille hyviä esimerkkejä ja toimia.

Viestimme ekosysteemipalveluiden merkityksestä.

Viestimme perinnebiotooppien monimuotoisuuden merkityksestä ja osallistumisen mahdollisuuksista.

Huolehdimme luonnon monimuotoisuudesta jokaisen hankkeen kohdalla ja minimoimme haittoja eri tavoin.

Toteutamme innovatiivisia ratkaisuja rakennetussa ympäristössä.

22. Varsinais-Suomessa on Suomen parhaat kulttuuripalvelut ja lumoavimmat kulttuuriympäristöt.

KULTTUURIYMPÄRISTÖYÖRYHMÄ

Turun kaupunginmuseon ja Museoviraston kohteet toimivat merkittävänä matkailu- ja elämyskohteina. Osana alueellista vastuumuseotyötä tuemme paikallismuseoita toiminnan kehittämisessä. Tuemme alueen toimijoita mahdollisuuksien mukaan tarjoamalla tietoa ja asiantuntijuutta.

Tuotamme, keräämme ja jaamme kulttuuriympäristöön liittyvää tietoa (Turun kaupunginmuseon digitaaliset aineistot käytävissä, esim. raari.fi). Tuotamme tietoa muun muassa rakennusinventointeja, arkeologisia inventointeja ja maisemaselvityksiä tekemällä.

MATKAILUFOORUMI

Edistämme maakunnallisen elämys- ja kulttuurituotteiden kehitysohjelman luomista: yhteiskehittämisen sprintit (2–3/v), pilotit tapahtumissa ja saaristossa, sekä yhteinen kaupallistamis- ja jakelukanava. Hyödynnämme korkeakoulujen TKI- ja opiskelijaprojekteja. Koulutamme matkailu- ja elämystalouden osaaajia. Kehitämme matkailualaa hankkeilla ja yritysneuvonnalla. Pyrimme rakentamaan uusia hankkeita ja kumppanuuksia.

Luomme yhteisen kulttuuriympäristödatan ja tarinallistamisen kokonaisuuden: avataan kohdeaineistot (tekstit/kuvat/reitit), tuotetaan digitaaliset opastukset (myös ruotsiksi) ja jaetaan aineisto yritysten käyttöön tuotteistamisessa.

Teemme tavoitteeseen liittyvää tutkimusta. On tarvetta tieteen popularisointiin ja viestintään asukkaille ja matkailijoille.

MYR-ILMASTOVASTUUJAOSTO

Olemme mukana nostamassa ympäristöä ja luontoa keskeiseksi matkailuteemoiksi ja kehittämässä niitä vastuullisesti seudullisella yhteistyöllä.

Tuemme luonnon monimuotoisuutta Helmi- ja Metso -ohjelmien toteutuksella.

Edistämme perinnebiotooppien hoidon pitkän aikavälin rahoitusta.

ALUEIDENKÄYTÖN YHTEISTYÖRYHMÄ

Kaavoituksessa tuotamme ja hyödynnämme rakennusperintötietoa inventointien, selvitysten ja digitaalisten järjestelmien kautta.

Käytämme tuotettua tietoa kaavoituksessa ja lupakäsittelyssä, ja viranomaiset tukevat tiedon kokoamista ja jakamista.

Konkreettisia toimia ovat kulttuuriympäristöselvitykset, inventointihankkeet, MIP järjestelmän hyödyntäminen ja tiedon avaaminen asukkaille ja matkailijoille.

Voimme jakaa tietoa myös rakennusperintöhankkeissa, joissa pihapiirejä ja rakennuksia kunnostetaan.

Verkostoissa toimia aktiivisesti toteuttavat mm.

Lounais-Suomen elinvoimakeskus, ympäristöyksikkö
Lupa- ja valvontavirasto
Museovirasto
Turun kaupunki
Turun matkailuakatemia (Turun AMK, Humak, Novia YH, ÅA, Turun yliopisto)
Varsinais-Suomen alueellinen vastuumuseo
Varsinais-Suomen liitto
Varsinais-Suomen museot ry
Visit Turku Archipelago

Avainroolissa olevat toimijaryhmät

Korkeakoulut
Kulttuuritoimijat
Matkailutoimijat
Museot
Visit-toimijat
Varsinais-Suomen kunnat

TURUN KAUPPAKAMARIN VALIOKUNNAT

Edistämme (matkailu- ja elämysvaliokunta) matkailu- ja kulttuuripalveluiden vetoimaa ja kehittämistä Varsinais-Suomessa.

KULTTUURITOIMIKUNTA

Viestimme aktiivisesti Kulttuuripankista ja kehitämme Kulttuuripankin roolia maakunnallisena alustana, jossa taiteen tarjoajat ja ostajat löytävät toisensa. Opastamme taiteen ja kulttuurin toimijoita palvelun käyttöönottamisessa.

Edistämme maakunnan museoiden mahdollisuuksia kulttuuriympäristöjen säilyttämiseksi ja teemme töitä yhteistyön vahvistamiseksi ja museoiden toiminnan kehittämiseksi.

23. ÄES: Merelliset ratkaisut

MERIALAN ASIANTUNTIJARYHMÄ

Käynnistämme Turun seudun meriteollisuuden investointien vauhdittamisohjelman 2026-2028. Ohjelma kohdistuu meriteollisuuden ja sinisen talouden pk-yrityksiin.

Toteutamme S4M Sustainable Material Management Maturity Model -projektia, joka kehittää kestävästä materiaalinhallinnan kypsyyksmallin laivanrakennusalan toimitusverkostolle.

Edistämme TEMin meriteollisuuden osaajatarveselvityksen toimenpiteitä.

Toteutamme Merimerkit + -hanketta, jossa tehdään koulutustoimenpiteitä teemoissa: arktinen meriteollisuus, modernit valmistustekniikat, uudet polttoaineet.

Olemme käynnistäneet meriteollisuuden sivuaineopintojen suunnittelun: 15 op:n marinointi tekniikan ammattilaisille.

Edistämme energiatehokkuuden ja uusien polttoaineiden käyttöönottoa Business Finlandin veturihankkeessa.

Nopeutamme vetypohjaiseen energiajärjestelmään siirtymistä kehittämällä vetyä käyttävää polttomoottoritekniologiaa 3DVetyMoottorit-hankkeessa.

Early Detection of Extreme Engine Events (EDE3) -tutkimusprojekti: vakavien moottorivaurioiden varhainen tunnistaminen, testaus, ennustaminen ja ennaltaehkäisy suurissa moottoreissa (fyysinen testialusta). Hankkeessa tehdään myös simulointimalli ja data-analyysit.

Hyödynnämme ja levitämme monien aiheeseen liittyvien hankkeiden tuloksia.

Muodostamme meriteollisuuden ja autonomisten järjestelmien verkostot osaksi Turun seudun turvallisuus- ja kaksikäyttöekosysteemiä.

Toteutamme Polar Achilles -hanketta, joka on talvimerenkulun tutkimushanke, joka linkittyy puolustusteollisuuteen ja kaksikäyttömahdollisuuksiin.

MATKAILUFOORUMI

Tutkimme seuraavia mahdollisuuksia:

- Merelliset matkailuketjut: satamien ja merireittien palvelu- ja opastusmallien pilotointi/toteutus Turun saaristossa
- Risteily- ja venematkailun palveluverkoston kytkeminen Merelliset ratkaisut -ekosysteemiin
- Satamien datan hyödyntäminen matkailun tuotteistuksessa ja saavutettavuudessa

Verkostoissa toimia aktiivisesti toteuttavat mm.

Business Turku
Meyer Turku
Turun ammattikorkeakoulu
Turun yliopisto
Varsinais-Suomen liitto
Visit Turku Archipelago
Åbo Akademi

Avainroolissa olevat toimijaryhmät

Yritykset
Satamat
Varsinais-Suomen kunnat
Visit-organisaatiot

24. ÄES: Ruokainnovaatiot ja ruokaturva

RUOKAKEHITTÄJIEN FOORUMI

Toteutamme puustoisien viljelyn menetelmäkokeiluja. Tiivistämme ruoantuotannon ja bio- ja kiertotalouden yhteistyötä. Ehkäisemme ravinteiden huuhtoutumista uusien menetelmien Lisäämme valkuaiskasveja viljelykierrossa.

Toteutamme erikoiskasvien viljely- ja jatkojalostuskokeiluja vastaamaan tulevaisuuden ilmasto-oloja ja kuluttajien kysyntää. Tiivistämme yhteistyötä tuotekehittäjien kanssa.

Edistämme ruokayritysten osallistumista TKI-toimintaan esimerkiksi panostamalla yritysten neuvontaan mm. liiketoiminnan kehittämisen, teknologioiden, pakkausten, testialustojen ja tutkimuslaitosyhteistyön osalta. Toimimme aktiivisesti kansainvälisissä verkostoissa, kuten ERIAFF ja teemme tiivistä yhteistyötä Suomen elintarvikevientiyhdistys SUVI ry:n kanssa ruokaviennin edistämiseksi.

Kannustamme erikoistuotteiden jatkojalostamiseen, esim. erikoiskasvien ja vaihtoehtoisten proteiinien osalta. Kannustamme raaka-aineiden jatkojalostukseen tiloilla ja tilojen välistä yhteistyöhön.

Kytkemme luonnontuotteiden (viljelty ja luonnonvaraiset) ja metsistä saatavien tuotteiden tuotekehityksen osaksi ruokaturvaa.

Kannustamme tuotekehitykseen eri markkinoiden kuluttajänäkemykset huomioiden (kotimaassa ja ulkomailla). Tuomme asiakas- ja kuluttajalähtöisyyden entistä vahvemmin myös elintarvikealan koulutukseen, esimerkiksi tuotekehityskurssien osaksi. Varmistamme, että tuotekehityksessä syntyvien ideoiden jatkolput innovaatioksi ovat tiedossa ja vahvistetaan jatkolputja tiivistämällä yhteistyötä oppilaitosten ja innovaatioekosysteemien välillä.

Kehitämme testialustoja innovaatioperustaisesti, esim. Flavoria-tekniikan kehittäminen liikuteltavaan muotoon.

Selvitämme alueen potentiaalia esim. kaksikäyttöteknologian innovaatioiden osalta. Otamme kehittämistyöhön ja verkostoihin mukaan poikkileikkaavat toimialat, kuten logistiikka ja varastointi.

Verkostoissa toimia aktiivisesti toteuttavat mm.

Boreal
Business Turku
Luonnonvarakeskus
MTK-Varsinais-Suomi
Novida
ProAgria
Pyhäjärvi-instituutti
Sokerijuurikkaan tutkimuskeskus
Turun ammattikorkeakoulu
Turun kaupunki
Turun yliopisto
Ukipolis
Valonia
Yrityssalo

Avainroolissa olevat toimijaryhmät

Elintarviketeollisuus
Yritykset
Tutkimuslaitokset

25. ÄES: Vaativat terveystratkaisut

LÄÄKE- JA TERVEYTEKNOLOGIARYHMÄ

1. Hyödynnämme aiempaa vahvemmin Terveyskampus Turun rakennetta uusien terveystratkaisujen ja -innovaatioiden tukemisessa (kohtaamiset, tapahtumat, viestintä, rahoitus).

- a. Ennakoimme tulevia rahoitusmahdollisuuksia, etsimme yhteisiä teemoja läpileikkaavia rahoitusmahdollisuuksia ja valmistelemme tavoitteita tukevia hankkeita.
- b. Vahvistamme toimijoiden yhteistä viestintää ja lisäämme kampuksen ja sen toiminnan tunnettuutta kansallisesti ja kansainvälisesti.
- c. Vahvistamme kampuksen ja sen jäsenten TKKI-yhteistyötä yritysten kanssa.
- d. Avaamme tilaa laajalle poikkitieteelliselle ja sektorirajat ylittävälle keskustelulle vielä tunnistamattomien mahdollisuuksien ja ratkaisujen sekä tulevaisuuden aloitteiden löytämiseksi (esimerkiksi terveyssektorin ja materiaalsektorin välillä).

2. Vahvistamme synteettisen terveystieteen osaamista ja hyödyntämistä alueella.

- a. Lisäämme tietoa ja osaamista synteettisen terveystieteen hyödyntämismahdollisuuksista.
- b. Tunnistamme synteettisen terveystieteen potentiaalisia tkki-kohteita.
- c. Vahvistamme synteettisen terveystieteen verkostoa.
- d. Vastaamme datatalouden kasvuohjelman (TEM) kuudennesta pilotista.

3. Vahvistamme kuvantamisen huippuosaamista alueella.

- a. Kokoamme yhteisen kuvantamisen foorumin.
- b. Lisäämme opiskelijoiden tietoisuutta kuvantamisen mahdollisuuksista ja AI-ratkaisuista.
- c. Kehitämme monialaista kuva-analyysia ja tekoälypohjaisia menetelmiä (arvioidaan myös kaksikäyttömahdollisuuksia)
- d. Hyödynnämme ja vahvistamme Euro-Biolmaging Finlandin majakka-asemaa.

4. Tuemme innovaatioita immunologian alalla.

- a. Edistämme immunologisten biomarkkerien ja diagnostiikan kaupallistamista.
- b. Vahvistamme translationaalisen immunologian polkua perustutkimuksesta kliiniseen soveltamiseen.
- c. Pilotoimme synteettisen terveystieteen hyödyntämistä immunologisessa tutkimuksessa.
- d. Tuemme InFLAMES-lippulaivan jatkokauden hakua ja varmistamme immunologian huippututkimuksen jatkuvuuden alueella.

5. Tunnistamme lasten ja nuorten liikunnan ja terveyden TKKI-mahdollisuuksia.

- a. Luomme asiantuntija- ja tutkijaverkoston alueelle.

Verkostoissa toimia aktiivisesti toteuttavat mm.

Business Turku
Euro-Biolmaging
InFLAMES-lippulaiva
Novia
Terveyskampus Turku
Turku Biolmaging
Turun ammattikorkeakoulu
Turun Immunologiakeskus
Turun yliopisto
Tyks
Varha
Varsinais-Suomen liitto
Åbo Akademi

Avainroolissa olevat toimijaryhmät

Terveyskampus Turun

- teemaryhmät
- jäsenorganisaatioiden tutkimusryhmät
- jäsenorganisaatioissa toimivat testialustat
- jäsenorganisaatioissa toimivat innovaatiopalvelut ja teknologiansiirtotoimistot
- yhteistyöverkostot

Yritykset

6. Rakennamme alueelle johtavan naisten terveyden huippuyksikön.

a. Käynnistämme "Centre of Excellence"- ja kiihdyttämötoiminnan.

b. Käynnistämme laajan kansainvälisen yhteistyöprojektin huippuyksikön toiminnan edistämiseksi.

7. Vahvistamme kvanttiteknologioiden osaamista ja hyödyntämistä alueella.

a. Tunnistamme potentiaalisia TKKI-kohteita kvanttiteknologioiden kehittämiseksi, myös poikkitieteellisesti (esim. yhteys kuvantamiseen).

b. Pyrimme käynnistämään konkreettisia hankkeita.

c. Vahvistamme Vahvistetaan osaamista erityisesti kvantti-ohjelmoinnin osalta.

8. Tuemme sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelujen kriisinkestävyttä (resilienssiä) parantavien ratkaisujen kehittämistä alueella.

a. Tuemme kriisinkestävyttä parantavien merellisten ratkaisujen kehittämistä ja vientiä.

b. Käynnistämme uusia TKKI-aloitteita kriisinkestävyttä parantavien ratkaisujen kehittämiseksi.

26. AES: Älykkäät ratkaisut

AVOIMEN TIEDON VERKOSTO

Osallistumme datatalouden kehittämisselmiin ja EU:n tutkimus- ja innovaatiohankkeisiin paikkatieto- ja kaukokartoitusteknologioiden osalta.

Osallistumme data-avaruuksia edistävään hanketoimintaan.

MATKAILUFOORUMI

Selvitämme toimialapohjaiset datan jakamisen pilottien mahdollisuutta (ml. matkailu).

MYR-KOULUTUSJAOSTO JA ENNAKOINTIAKATEMIA

Käynnistämme koulutus- ja yritysverkoston yhteisen ”data & cyber -kyvykkyys” -polun: yhteiset harjoitukset, data-avaruuksien käyttöesimerkit sekä yrityksille suunnatut lyhytkoulutukset.

Toteutamme yhteisiä TKI-projekteja (AI, simulointi, digitaaliset kaksoset) ja kytkemme opiskelijaprojektit yritysten tuotekehityshaasteisiin. Rakennamme demopäiviä ja testialustojen käyttöä yrityksille.

Verkostoissa toimia aktiivisesti toteuttavat mm.

Business Turku
Lounaistieto
Novia
Turun AMK
Turun kaupunki
Turun yliopisto
Ukipolis
Visit Turku Archipelago
Yrityssalo
Åbo Akademi

Avainroolissa olevat toimijaryhmät

Koulutuksen II aste
Korkeakoulut
Location Innovation Hub
Varsinais-Suomen kunnat
Visit-organisaatiot
Yrityspalvelukeskukset
Yritykset

27. ÄES: Talouden kestävyys siirtymä

MATKAILUFOORUMI

Tutkimme kestävä matkailun kehittämiseksi toimenpiteinä esimerkiksi vastuullisuuskriteerien käyttöä, hiili- ja luontovaikutusten mittausta sekä pilotteja saaristossa (ympäri-vuotinen matkailu). Hyödynnämme oppilaitosten TKI-osaamista ja opinnäytteitä sekä yritysryhmähankkeet.

MYR-KOULUTUSJAOSTO JA ENNAKOINTIAKATEMIA

Edistämme laaja-alaisesti kestävyysosaamisen osaamiskonaisuuksia oppilaitoksissa (Elinkaariarviointi, kiertotalous, vastuullinen hankinta) sekä yrityksille suunnattuja täsmäkoulutuksia.

Avainroolissa olevat toimijaryhmät

Yritykset
Korkeakoulut
Koulutuksen II aste
Oppilaitokset
Varsinais-Suomen kunnat
Visit-organisaatiot

4. VARSINAIS-SUOMEN KEHITTÄJÄFOORUMI

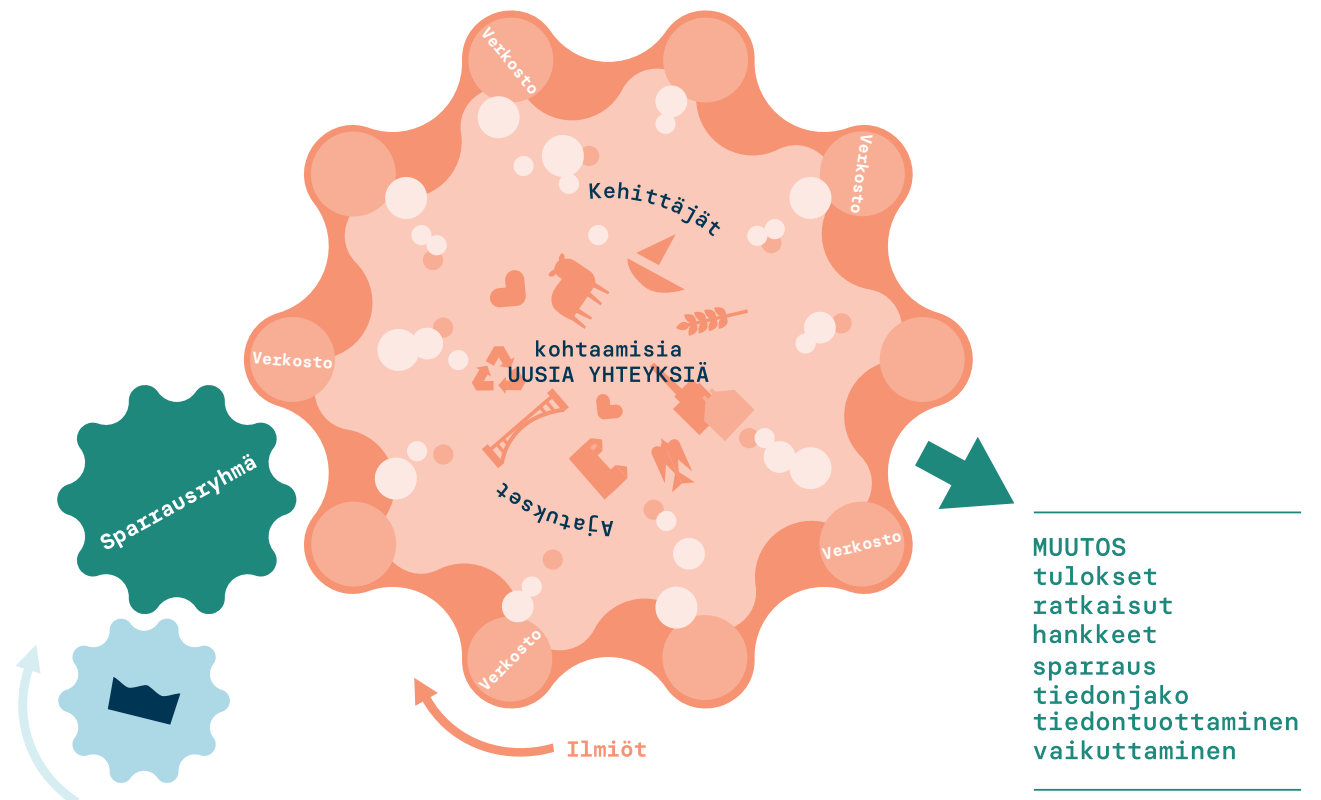
Varsinais-Suomessa on pitkä kokemus tietoisesta ja suunnitelmallisesta strategiayhteistyöstä. Kumppanuustyön mallimme on ainutlaatuinen Suomessa. Meille kumppanuus on jatkuvaa yhdessä tekemistä ja oppimista, rakenteita ja toimintaa, johon voimme luottaa, sekä yhteisen hyvän rakentamista.

Maakuntaohjelmakauden 2026–2029 aikana rakennamme kumppanuudesta ponnistavan, aikaisempaa aktiivisemmän ja yhä monitoimijaisemman Varsinais-Suomen kehittäjäfoorumin. Kehittäjäfoorumin muodostavat edelleen maakunnan kymmenet verkostot ja työryhmät, joissa toimii satoja asiantuntijoita eri organisaatioista. Substanssikysymysten lisäksi nyt haemme yhä vahvemmin yhdessä ratkaisuja ja näkökulmia maakuntaa haastaviin ja muutosta vauhdittaviin monimutkaisiin ilmiöihin ja trendeihin.

Teemme yhteistyötä jatkuvasti ja määrätietoisesti. Erityisessä roolissa kehittäjäfoorumilla ovat verkostojen ja työryhmien yhteyshenkilöt, jotka tekevät arvokasta työtä välittäen ja keräten tietoa omilta ryhmiltään. Toinen erittäin tärkeä ryhmä on maakunnan asiantuntijoista koottu sparrausryhmä, joka haastaa tapaamme toimia ja viestii Varsinais-Suomen strategiasta. Ilman näitä kaikkia henkilöitä ja heidän sitoutumistaan ei Varsinais-Suomen strategia toteutuisi.

Jatkossa yhteinen tavoitteemme on tarjota yhä useammin mahdollisuuksia verkostojen ja sektoreiden välisiin kohtaamisiin, koko maakunnassa. Tutustutaan ilmiöihin, nähdään uudet yhteydet. Työmme on tavoitteellista, ja haluamme

saavuttaa tuloksia yhdessä: ratkaisuja, hankkeita, sparrausta, tiedonjakoa ja -tuottamista, sekä vaikuttamista. Lue lisää Varsinais-Suomen kehittäjäfoorumin verkostoista osoitteesta www.varsinais-suomi.fi/kehittajafoorumi.



Varsinais-Suomen strategia toteutuu yhteistyöllä

Strategian teemoissa mukana:

27 kuntaa
Lounais-Suomen elinvoimakeskus
Lupa- ja valvontavirasto
Turun ja Salon työllisyysalueet
Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Varsinais-Suomen liitto

Business Turku
Ukipolis
Yrityssalo
Turun kauppakamari
Varsinais-Suomen Yrittäjät
MTK-Varsinais-Suomi
Työmarkkinajärjestöt

Turun yliopisto
Åbo Akademi
Humak
Novia
Turun ammattikorkeakoulu
Axxell
Livia
Novida
Raseko
Salon seudun koulutuskuntayhtymä
Turun aikuiskoulutuskeskus
Turun ammatti-instituutti

Kulttuurikampus
Teknologiakampus
Terveyskampus
tutkimusinfrastruktuurit,
lippulaivahankkeet ja innovaatioekosysteemit

9000 rekisteröityä yhdistystä

Elinkeinoelämä - 43 500 yritystä

merellisissä ratkaisuisissa

Meyer Turku, Elomatic, Antti-Teollisuus

ruokainnovaatioissa ja ruokaturvassa

HK Foods, Laitilan Wirvoitusjuomatehdas, Vihannes-Laitila

vaativissa terveysratkaisuisissa

Bayer, Orion, Faron Pharmaceuticals

älykkäissä ratkaisuisissa

AMD Silo AI, Cadmatic, Qalmari

talouden kestävyys siirtymässä

Green North Energy, Q Power, Pemamek

Kehittäjäfoorumi kokoaa ratkaisujen äärelle.

Alueidenkäytön yhteistyöryhmä
Avoimen tiedon verkosto
Ennakointiakatemia
Huoltovarmuusorganisaatio (aluetoimikunnat)
Kiertotalousfoorumi
Kulttuuritoimikunta
Kulttuuriympäristötyöryhmä
Liikennejärjestelmäsuunnitelman seurantaryhmä
Lounais-Suomen metsäneuvosto
Lääke- ja terveysteknologiaryhmä
Matkailufoorumi
Merialan asiantuntijaryhmä
Maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) elinkeinojaosto
MYR-ilmastovastuujaosto
MYR-järjestöjaosto
MYR-koulutusjaosto
MYR-maaseutujaosto
Ruokakehittäjien foorumi
Saaristotoimikunta
Turun kauppakamarin valiokunnat
Vesien ja merenhoidon yhteistyöryhmä
Vesistökuunnostusverkosto

Toimijat tuovat oman osaamisensa.

Tutkijat
Kouluttajat
Kehittäjät
Palveluntuottajat
Verkostojen rakentajat
Tukijat
Rahoittajat
Valvojat
Ylläpitäjät
Raamittajat
Uuden luoja
Keksijät
Innostajat
Mahdollistajat
Hanketoimijat
Edunvalvojat

Muutos syntyy eri roolien yhteistyöllä.

Innovaattorit keksivät uusia ratkaisuja.

Vahvistajat vaikuttavat nykyisen järjestelmän sisällä: ylläpitävät vanhaa tai ottavat käyttöön uusia ratkaisuja, uusia instituutioita, toimintatapoja ja rakenteita.

Muutostoimijat kehittävät ja vakiinnuttavat uusia rakenteita ja tapoja pienessä mittakaavassa ja järjestelmätasolla.



Varsinais-Suomen liitto
Egentliga Finlands förbund